

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

Myanmar e-Governance Master Plan (2016~2020)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	Myanmar e-Governance Master Plan	၁
၁။	နိဒါန်း	၁
၂။	ရည်ရွယ်ချက်	၂
၃။	လမ်းညွှန်ချက် စည်းမျဉ်းများ	၄
၄။	ယခင် ICT Master Plan များအားလေ့လာခြင်း	၅
၅။	အကျဉ်းချုပ်	၆
အခန်း (၁)	အခြားနိုင်ငံများ၏ e-Government အားလေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	၁၈
(၁.၁)	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT Technology)	၁၈
(၁.၂)	စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း (Change Management)	၁၉
(၁.၃)	အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု (Governance and Organisational)	၁၉
(၁.၄)	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု (ICT Skill)	၂၀
အခန်း (၂)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government လက်ရှိအခြေအနေအား လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း	၂၂
(၂.၁)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု လက်ရှိအခြေအနေအားအထူးပြုလေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း	၂၃
(၂.၁.၁)	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ပြည့်စုံမှု (ICT Technology Maturity)	၂၃
(၂.၁.၂)	စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း အဆင်သင့်ရှိမှု (Change Management Readiness)	၂၄
(၂.၁.၃)	အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြည့်စုံမှု (Governance and Organisational Maturity)	၂၄
(၂.၁.၄)	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု များ (ICT Skill Availability)	၂၅

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၂.၂)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ e-Government အခြေခံအဆောက်အအုံအား အထူးပြု လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း	၂၆
(၂.၃)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ e-Government Application များအား အထူးပြု လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း	၂၇
(၂.၄)	မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ e-Government ဌာနများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် နေမှုနှင့် စွမ်းဆောင် ရည်များအား အထူးပြုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း	၂၈
(၂.၅)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိသတင်းအချက်အလက်နှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု (ICT Skill) များအားအထူးပြုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း	၂၉
(၂.၆)	သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် e-Government ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ထားရှိမှု (ICT and e-Government policies) များအား အထူးပြု လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း	၃၀
အခန်း (၃)	ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောအချက်များ	၃၄
(၃.၁)	အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သွားရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်	၃၅
(၃.၁.၁)	အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ၊ မူဝါဒများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု (Governance, Policies and Skills)	၃၆
(၃.၁.၂)	မျှဝေအသုံးပြုသည့် ကွန်ယက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ (Shared Network and Infrastructure)	၃၇
(၃.၁.၃)	ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များ (Common Data Services)	၃၇
(၃.၁.၄)	မျှဝေအသုံးပြုသည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ (Shared Applications)	၃၈
(၃.၁.၅)	အစိုးရဌာနများအလိုက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရမည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ် များ (Ministry Specific Applications)	၃၉
(၃.၁.၆)	စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ (Integrated Services)	၄၀
(၃.၁.၇)	ပင်မဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ (Channels)	၄၁
(၃.၂)	ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ (ICT) ဥပဒေများ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း	၄၁
(၃.၃)	အလွယ်တကူ ချဲ့ထွင်အသုံးပြုသွားနိုင်မည့် ICT အခြေခံ အဆောက်အအုံများ	၄၄
(၃.၃.၁)	Open-Source စနစ်များအား အသုံးပြုသွားခြင်း (Open Standards)	၄၅

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၃.၃.၂)	ပြည်တွင်းဘာသာစကား အဆင်သင့်ဖြစ်မှု (Local-language ready)	၄၅
(၃.၄)	ICT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များအား မဟာဗျူဟာကျကျ ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲ ဆောင်ရွက် သွားနိုင်မည့် အကြံပြုနည်းလမ်းများ	၄၅
အခန်း(၄)	ကနဦးအဆင့်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်သင့်သောလုပ်ငန်းများ	၄၇
(၄.၁)	စတင်တည်ဆောက်သင့်သော ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများ	၄၇
(၄.၂)	စတင် ရေးသားအသုံးပြုသင့်သော ICT အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ	၄၇
(၄.၂.၁)	Shared Applications and Common Data Services	၄၈
(၄.၂.၂)	Ministry Specific Applications	၅၀
(၄.၂.၃)	Integrated Services	၅၂
(၄.၃)	စတင်ရေးဆွဲချမှတ်သင့်သောသတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၅၃
(၄.၃.၁)	နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒ	၅၅
(၄.၃.၂)	အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ	၅၇
(၄.၃.၃)	လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း မူဝါဒ	၅၇
(၄.၃.၄)	e-Government စီမံခန့်ခွဲမှု မူဝါဒ	၅၈
(၄.၄)	စတင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းသင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များ	၅၈
(၄.၄.၁)	ဆောင်ရွက်သွားသင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များ	၆၀
(၄.၅)	စတင်ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားသင့်သော အဖွဲ့အစည်းများ	၆၁
(၄.၅.၁)	ICT ကောင်စီဖွဲ့စည်းခြင်း	၆၁
(၄.၅.၂)	နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင်ဖွဲ့စည်းခြင်း	၆၁
(၄.၅.၃)	ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးတွင် ICT ဌာနများဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၆
(၄.၆)	ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် တိုးတက်မြင့်မားစေရေးစတင်ဆောင်ရွက်ရန် အချက်များ	၆၆
(၄.၆.၁)	လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အဓိကဆောင်ရွက် ရမည့် နယ်ပယ်များ	၆၇
(၄.၆.၁.၁)	နည်းပညာဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း	၆၇

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၄.၆.၁.၂)	e-Government ဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု	၆၇
(၄.၆.၁.၃)	အသုံးပြုသူများ၏ သိရှိနားလည်မှု	၆၈
(၄.၆.၁.၄)	ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော လုပ်ငန်းစဉ်များအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၆၈
(၄.၆.၁.၅)	စီးပွားရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာများ စနစ်တကျ ပုံစံချ စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၆၈
(၄.၆.၂)	လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အဓိက ဆောင်ရွက်ရမည့် မဟာဗျူဟာများ	၆၉
(၄.၆.၃)	လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များမှ ပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် အချက်များ	၇၀
(၄.၆.၄)	အစိုးရဌာနများအတွင်း လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် အချက်များ။	၇၁
(၄.၆.၅)	နိုင်ငံသားများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များ၏ သိရှိနားလည်မှု မြင့်မားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၇၂
အခန်း (၅)	ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ အကြံပြုချက်	၇၃
(၅.၁)	Change Management Approach	၇၃
အခန်း (၆)	လမ်းပြမြေပုံအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	၇၅
(၆.၁)	လမ်းပြမြေပုံ အဆင့်ဆင့်	၇၅
(၆.၁.၁)	ကနဦးအဆင့် စတင်ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းများ	၇၆
(၆.၁.၂)	နှစ်တိုကာလစီမံကိန်းများ	၇၇
(၆.၁.၃)	အလယ်အလတ်အဆင့် ကာလစီမံကိန်းများ	၇၈
(၆.၁.၄)	နှစ်ရှည် ကာလစီမံကိန်းများ	၇၈
အခန်း(၇)	Myanmar e-Governance Master Plan ရေးဆွဲခြင်း	၈၀
အခန်း(၈)	နိဂုံး	၈၄

ပုံနှင့်ဇယားများအညွှန်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပုံ (၁)	မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု လက်ရှိ အခြေအနေ အား လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ထားပုံ	၂၃
ပုံ (၂)	အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင် (e-Government Conceptual Architecture Framework)	၃၆
ပုံ (၃)	သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒ	၅၄
ပုံ (၄)	အဆိုပြု ICT ကောင်စီ ဖွဲ့စည်းပုံ	၆၂
ပုံ (၅)	အဆိုပြု အမျိုးသား e-Government ဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံ	၆၃
ပုံ (၆)	အဆိုပြု အမျိုးသားဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံ	၆၄
ပုံ (၇)	အဆိုပြု အမျိုးသား ICT သုတေသနနှင့်လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံ	၆၅
ပုံ (၈)	IT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအလိုက် သတ်မှတ်ထားရှိသော ကျွမ်းကျင်မှု တိုင်းတာချက် စံ များ (Information Technology Skill Standard – ITSS)	၇၁
ပုံ (၉)	The Change Wheel - Enablers and Outcomes	၇၄
ပုံ (၁၀)	လမ်းပြမြေပုံ အဆင့်ဆင့်	၇၅
ဇယား(၁)	ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝ အလိုက် ဦးစားပေး၍ သီးခြားဆောင်ရွက်သွားသင့်သော ဌာနများ နှင့် အသုံးပြု ဆော့ဖ်ဝဲလ် ဥပမာ များ	၅၀
ဇယား(၂)	e-Government စနစ်အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် နိုင်ရန်အတွက် လမ်းပြမြေပုံဇယား	၇၆
ဇယား(၃)	ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် အစည်းအဝေးနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ (၂၀၀၄ ခုနှစ်)	၈၀
ဇယား(၄)	Myanmar e-Governance Master Plan အား အဓိကပါဝင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့သူများစာရင်း။ (၂၀၀၄ ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅ခုနှစ်)	၈၂
ဇယား(၅)	Myanmar e-Governance Master Plan အား အဓိကပါဝင် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခဲ့သူများစာရင်း။ (၂၀၁၆ ခုနှစ်)	၈၃

“ Myanmar e-Governance Master Plan ”

နိဒါန်း

၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံ၏ ပထဝီဝင်အနေအထားအရ ပြန်နံ့နေမှု၊ လူမှုစီးပွားရေး ကွဲပြားနေမှုများကို e-Government စနစ် အသုံးပြု၍ ထိထိရောက်ရောက် စီမံခန့်ခွဲပြီး ခုန်ပျံကျော်လွှား ဆောင်ရွက်သွားနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေပါသည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အစရှိသည့်ကဏ္ဍများ အဘက်ဘက်မှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေနိုင်ရန် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာ၌ e-Government သည် အဓိကအရေးကြီးသည့်အစိတ်အပိုင်း၌ ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း ကောင်းမွန်စွာ သိရှိနားလည်သည့်အလျောက် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး ဦးတည်၍ အမျိုးသားရည်မှန်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ချမှတ်ခဲ့သော စီးပွားရေး မူဝါဒများတွင် e-Government လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် “Data ID Card System, Digital Government Strategy နှင့် e-Government System တို့ကို ထူထောင်သွားရန်” ဟူသည့် မူဝါဒအား ၂၀၁၆ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ၌ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

၃။ e-Government သည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ ဝန်ဆောင်မှုကို သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ (ICT) အား ကရိယာအဖြစ်အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်သဖြင့် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြီး ထိရောက်သော ဝန်ဆောင်မှုမျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ e-Government လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နေကြသည့် အစိုးရများကို စမတ်ကျသော အစိုးရ၊ ပြည်သူလူထု၏ သဘောဆန္ဒများကို အလေးထားသော အစိုးရ၊ နောင် မျိုးဆက်များ၏အရေးကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသောအစိုးရ၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲမှုကို ဂရုစိုက်သော အစိုးရဟု မှတ်ယူလာကြပါသည်။ အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို တက်တက်ကြွကြွ အသုံးပြုသောသူအများစုမှာ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများပင် ဖြစ်ကြပါသည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံအများစု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှုဖြစ်စဉ်၌ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးပိုင်ခွင့်ရှိ လာခြင်းသည်လည်း အစိုးရများအနေနှင့် ပြည်သူ့ကိုဗဟိုပြုသောအစိုးရဟူသည့် လမ်းကြောင်းအား လျှောက်လှမ်းလာကြကြောင်း ထင်ရှားစေပါသည်။

၄။ e-Government လုပ်ငန်းများ တီထွင်ဖော်ထုတ်မှုနှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကြောင့် ပြည်သူပိုင်နှင့် နိုင်ငံပိုင်ကဏ္ဍတွင် ICT ဆိုင်ရာ ဟာဒ်ဝဲလ် နှင့် ဆော့ဖ်ဝဲလ် များအပေါ်တွင် သုံးစွဲ လိုမှုနှင့် ဝယ်လိုအားတက်လာစေနိုင်ပါသည်။ ဤအချက်သည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ICT လုပ်ငန်းစု၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရောင်းလိုအားကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် စွမ်းပကား ရှိနေပြန်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ICT လုပ်ငန်းစုကြီးနှင့် ICT ကဏ္ဍကြီး တစ်ခုလုံးအား နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတွင် အဓိက အရေးကြီးသော အခန်းသို့ ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ သို့ဖြစ်ပါ၍ e-Government စနစ်အား ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော မဟာဗျူဟာနှင့်မူဝါဒများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်များနှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် မှုပုံစံများ စနစ်တကျ ရေးဆွဲချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် (ယခင်) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာနသည် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ ငွေကြေး အထောက်အပံ့၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ Infosys Limited ၏ နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု အကူ အညီဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရဌာနများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ လုပ်ငန်းရှင်အဖွဲ့များ၊ သုတေသနအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပမှ e-Government နှင့် ICT နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီး၏ အတွေ့အကြုံကောင်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ ၍ Myanmar e-Governance Master Plan အား ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ စတင်ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၆။ Myanmar e-Governance Master Plan အား ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) မြန်မာနိုင်ငံ၌ e-Government စနစ်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်ရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မည့် အဖွဲ့အစည်းများ သတ်မှတ်ဖွဲ့စည်းခြင်း နှင့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများအား သေချာစွာ သတ်မှတ်နိုင်စေရန်၊
- (ခ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်မှုအခြေအနေနှင့် e-Government ၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား သိရှိနားလည်ရန်၊

- (ဂ) မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ အဆင်သင့်ဖြစ်မှု အခြေအနေအား လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းတို့ပြုလုပ်ရာမှ ရရှိလာသော အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရမည့် e-Government စနစ်အတွက် လိုအပ်ချက်များအား ပုံဖော်ရန်၊
- (ဃ) ကမ္ဘာတွင် e-Government စနစ်အား အကောင်းဆုံးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော နိုင်ငံများ၏ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ လေ့လာဆန်းစစ် အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်သော e-Government စီမံကိန်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ရေးဆွဲ သတ်မှတ်ရန်၊
- (င) မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ ICT အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ e-Government စနစ် အသုံးပြုနေမှုအခြေအနေများအား လေ့လာဆန်းစစ်၍ ပိုမို ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသည့်စနစ် ပေါ်ပေါက်လာ စေရန်၊
- (စ) ကနဦးစတင်၍ ဆောင်ရွက်သင့်သည့် အခြေခံအုတ်မြစ်၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ခွဲခြမ်းသတ်မှတ်ရန်၊
- (ဆ) ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုကွာဟချက်များအား ဆန်းစစ်လေ့လာ၍ ကွာဟချက်များ ကျဉ်းမြောင်းနည်းပါးလာစေရေး ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရန်၊
- (ဇ) ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးမြှင့်တင်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်မည့် အစီအမံများ ရေးဆွဲသတ်မှတ်ပေးရန်၊
- (ဈ) e-Government စနစ်အား ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းသွားနိုင်ရေး လိုအပ်သော

ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံနှင့် အုပ်ချုပ်မှု၊ တာဝန်ဝတ္တရားသတ်မှတ်မှု စသည်တို့အား အကြံပြု မှတ်ချက်ပေးရန်၊

- (ည) မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government စနစ်အား ထိရောက်အကျိုးရှိစွာနှင့် အရှိန်အဟုန် မြှင့်တင်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် အတွက် လိုအပ်သော ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများ၊ စံ သတ်မှတ်ချက်များ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန်၊
- (ဋ) သုံးစွဲသူများ (အစိုးရ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ နိုင်ငံသားများနှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သည့်အဖွဲ့အစည်းများ) မှ အသုံးပြုနိုင်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
- (ဌ) လမ်းပြမြေပုံ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (ဍ) လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာငွေ ခန့်မှန်း ခွဲဝေချမှတ်ပေးရန်၊

လမ်းညွှန်ချက် စည်းမျဉ်းများ

၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သင့်သော လမ်းညွှန်ချက်စည်းမျဉ်းများမှာ -

- (က) လက်ရှိ အရင်းအမြစ်များအား အခြေခံပြီး ဆက်လက်တိုးချဲ့အသုံးပြုနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။ (ဥပမာ- e-Government network အား မီးရထားနှင့် ကားလမ်းတစ်လျှောက် လက်ရှိတည်ဆောက်ထားရှိပြီး ဖိုင်ဘာကွန်ယက် များ အပေါ်တွင် အမှီပြု တည်ဆောက်သွားရန်)
- (ခ) G2G, G2B, G2C ဝန်ဆောင်မှုများအား နိုင်ငံသားများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၏ လိုအင်များအတိုင်း ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရမည်။

ယခင် ICT Master Plan များအားလေ့လာခြင်း

၈။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခင်ရေးဆွဲခဲ့သော ICT Master Plan များအား လေ့လာ သုံးသပ်၍ တွေ့ရှိချက်များမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ -

- (က) ယခင်ရေးဆွဲခဲ့သော ICT Master Plan များသည် ICT ကဏ္ဍကြီးတွင် ပါဝင်သော ကဏ္ဍ(၈)ခု၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များအား ဦးစားပေး ရေးဆွဲထားပါသည်။ ICT Infrastructure, ICT Industry, e-Government, e-Commerce, e-Education, ICT Legal Framework, ICT HRD and Standardizations and Liberalization စသည့် ကဏ္ဍ(၈)ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များအား ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး e-Government ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ အတွက် သီးခြား အထူးပြု၍ ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပါ။
- (ခ) နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် တိကျသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖော်ပြထားပါ။
- (ဂ) ယခင်က ပုံဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိသည့် အထက်ဖော်ပြပါ နယ်ပယ်များ အားလုံးကို ခြုံငုံသုံးသပ်ကာ e-Government လုပ်ငန်းများ ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်နိုင်ငံများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပေါင်းစပ်၍ ဘဏ္ဍာငွေနှင့် နည်းပညာ အထောက်အပံ့ ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ e-Government လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားတွင်ပါဝင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဝန်ကြီးဌာနများအသီးသီးမှ လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော ရည်မှန်းချက်များ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်များ၊ နှစ်တို/နှစ်ရှည် စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲချမှတ်သွားနိုင်ရန်အတွက် Myanmar e-Governance Master Plan အား ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် စတင်ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မူကြမ်းပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆

ခုနှစ်တွင် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးဦးစီးဌာန၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများသည် ပြည်ပအကြံပေးကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ အဆိုပါ Master Plan အား မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

၁၀။ Master Plan တွင် ပါဝင်သော နှစ်တိုကာလစီမံကိန်းများတွင် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်း စဉ်များ၌ သင့်လျော်သောအကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိစေရေး၊ ပြည်သူလူထုနှင့်ထိတွေ့မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရပ်များတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရေးနှင့် ပိုမို၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံ လာစေနိုင်ရေးတို့အား ဦးတည်ဆောင်ရွက်သွားမည့် မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒများ ပါဝင်ပါသည်။ အလယ်အလတ်အဆင့်ကာလ စီမံကိန်းများတွင် အစိုးရ၊ ပြည်သူနှင့်လုပ်ငန်းရှင်များအကြား Online ဖြင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။ နှစ်ရှည် ကာလစီမံကိန်းတွင် အသုံးပြုသူနိုင်ငံသားများအချင်းချင်း Online မှ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်

၁၁။ Master Plan တွင် ပါဝင်သော အဓိကအရေးကြီးသည့် အချက်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် e-Government လုပ်ငန်းများအောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး အတွက် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားသင့်သော ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ ရေးဆွဲချမှတ်သင့်သော မဟာဗျူဟာနှင့် ဥပဒေ၊ မူဝါဒများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားသင့်သော လမ်းပြမြေပုံ (Roadmap)၊ လုပ်ငန်းစဉ် မူဘောင် (e-Government Conceptual Architecture Framework) နှင့် ကနဦးအဆင့် စတင်ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းများ၊ နှစ်တို၊ နှစ်လတ်၊ နှစ်ရှည် ကာလများအလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားသင့်သော စီမံကိန်းများအား ဖော်ပြထား ပါသည်။

၁၂။ အခန်း (၁)၊ အခြားနိုင်ငံများ၏ e-Government အားလေ့လာသုံးသပ်ခြင်းအပိုင်း တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ ထုတ်ပြန်သော e-Government Development Index (EGDI) အရ ကမ္ဘာတွင် e-Government အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်သော နိုင်ငံများဖြစ်သည့် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ အက်စတိုးနီးယားနိုင်ငံ၊ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့ အပါအဝင်၊ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများဖြစ်သော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဗီယက်နမ်၊ လာအိုနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ တို့၏

e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတို့အား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အပိုင်း(၄) ပိုင်းအပေါ်တွင် အခြေခံပိုင်းခြား၍ လေ့လာသုံးသပ်တင်ပြထားပါသည်-

- (က) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT Technology)
- (ခ) စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း (Change Management)
- (ဂ) အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု (Government and Organisational)
- (ဃ) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု (ICT Skill)

၁၃။ အခန်း (၂)၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government လက်ရှိအခြေအနေအား လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်းအပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ e-Government စနစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေမှု လက်ရှိအခြေအနေများအား လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်တင်ပြထားပါသည်။ လက်ရှိ e-Government Infrastructure (Hardware, Data Centers and Network အစရှိသည်များ တည်ဆောက်ထားရှိမှု အခြေအနေ)၊ e-Government Applications များ အသုံးပြုမှု အခြေအနေ၊ e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုနှင့် ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရရှိမှု အခြေအနေ၊ ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒများချမှတ်ထားရှိမှုနှင့် စံ သတ်မှတ်ချက်များ ပြဋ္ဌာန်းထားရှိမှု အခြေအနေတို့အား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အပိုင်း(၄)ပိုင်းအပေါ်တွင် အခြေခံတိုင်းတာ၍ အသေးစိတ် လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်တင်ပြထားရှိပါသည်-

- (က) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT Technology)
- (ခ) စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း (Change Management)
- (ဂ) အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု (Government and Organisational)
- (ဃ) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု (ICT Skill)

၁၄။ သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာအပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ICT အခြေခံအဆောက်အဦများကို အချိန်တိုတိုအတွင်း လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာသော်လည်း နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်သော စံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဖွဲ့စည်းဆောင်

ရွက်မှုများ မတွေ့ရှိရပါသဖြင့် လိုအပ်သော မူဝါဒများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်သွားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၅။ **စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း အပိုင်းတွင်** လက်ရှိ ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဥပဒေနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား နိုင်ငံ၏လက်ရှိအခြေအနေ၊ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသော နည်းပညာများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၆။ **အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုများ အပိုင်း၌** e-Government လုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေများ ရရှိအသုံးပြုရာတွင် ရှင်းလင်းသည့် မဟာဗျူဟာများ၊ ပုံစံများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများ တိကျသေချာစွာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ စဉ်ဆက်မပြတ် စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် ဆွဲဆောင်သွားမည့် အစီအမံများ ရေးဆွဲခြင်း၊ e-Government လုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် ဌာနများ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဖွဲ့စည်းတာဝန် ပေးအပ်ခြင်း၊ ထိုဌာနများအား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးမည့် အဖွဲ့အစည်း (Focal Ministry) အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ တိကျရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်တာဝန်ပေးအပ်မှုမရှိခြင်း၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမည့် ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းအား ဖွဲ့စည်းထားရှိခြင်းများအား မတွေ့ရှိရပါကြောင်းနှင့် ထိုလိုအပ်ချက်များအား ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်သည့် မူဝါဒများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်သွားရန်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဥပဒေနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပြုလုပ်ရန်၊ ရန်ပုံငွေများရရှိအသုံးပြုရာတွင် ရှင်းလင်းသည့် မဟာဗျူဟာများ၊ ပုံစံများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့်လုပ်ငန်းများ တိကျသေချာစွာချမှတ်ရန်၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ ထိုဌာနများအား ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဦးဆောင်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမည့်အဖွဲ့အစည်း (Leading Organization) များအား မဟာဗျူဟာကျကျ စနစ်တကျဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များအား တိကျစွာ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၇။ **သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုအပိုင်းတွင်** အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတွင် e-Government အား ဦးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်သွားမည့်သူများအား သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ နားလည်သိရှိမှု၊ တတ်မြောက်မှုအား အထူးအလေးထား၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ပါကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၈။ အခန်း (၃)၊ ဦးတည်ချည်းကပ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ အပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government စနစ်အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောအချက်များဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် မူဘောင် (e-Government Conceptual Architecture Framework) အား အောက် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဆင့် (၇) ဆင့် ခွဲခြား၍ ဖော်ပြထားပါသည်-

- (က) အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ၊ မူဝါဒများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု၊
(Governance, Policies and Skills)
- (ခ) မျှဝေအသုံးပြုသည့် ကွန်ယက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ၊
(Shared Network and Infrastructure)
- (ဂ) ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များ၊
(Common Data Services)
- (ဃ) မျှဝေအသုံးပြုသည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊
(Shared Applications)
- (င) အစိုးရဌာနများအလိုက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊
(Ministry Specific Applications)
- (စ) စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊
(Integrated Services)
- (ဆ) ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ၊
(Channels)

၁၉။ ဤအခန်းတွင် အခြေခံအုတ်မြစ်အနေဖြင့် ပထမဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းများ ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ၌ လက်ရှိရေးဆွဲချမှတ်ထားရှိပြီး ICT ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များအား ပိုမို ပြည့်စုံကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန်၊ IT ဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များ နှင့် မူဝါဒများအား သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန် ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀။ ဒုတိယအဆင့်တွင် ကွန်ယက်များနှင့် ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ထိထိ ရောက်ရောက် အကျိုးရှိစွာ မျှဝေအသုံးပြုသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- Data Centres, Servers,

Network, Storage, Cloud Computing, Infrastructure as a Service (IaaS), Software as a Service (SaaS), Platform as a Service (PaaS).

၂၁။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအကြား သတင်းအချက်အလက်များမျှဝေ၍ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရယူအသုံးပြုနိုင်ရန် ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစားအလိုက် အဓိကဝန်ကြီးဌာန (Key Ministry) မှ စုစည်းထားရှိသော အချက်အလက်များအား အခြားသက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဌာနများမှ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲ ကြီးကြပ်၍ ဘုံ အဖြစ် ရယူအသုံးပြုနိုင်ရေး ဦးစားပေး၍ ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- One Map Myanmar Project နှင့် Citizen Identity Information, Company Information, Land Record Information ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ။

၂၂။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဌာနများမှ အမျိုးမျိုးကွဲပြား ခြားနားသော နည်းပညာများအသုံးပြု၍ သီးခြားစီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုလုပ်သင့်ပဲ သဘောသဘာဝတူညီသည့် လုပ်ငန်းများအား စုစည်းပေါင်းစပ်၍ မျှဝေအသုံးပြုနိုင်ရန် Shared Applications များအဖြစ် ကနဦးအဆင့်၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူစီးဆင်းနိုင်မည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ် (Applications) များအား အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအကြား မျှဝေအသုံးပြုခြင်းအား ဌာနများအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမို အဆင်ပြေချောမွေ့စေပြီး အချိန်တိုအတွင်း အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်မည် (Quick Win) ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- National Government Portal ၊ Citizen ID Management System ၊ Document Management System၊ Civil Service Identity Management System ၊ Human Resource Management System.

၂၃။ အချို့သော အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များသည် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝအလိုက် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ (Ministry Specific Applications) အား ရေးသားအသုံးပြုသွားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - Consumer Protection Platform, Customs Electronic Data Interchange, Crime and Criminal Tracking Systems, Vehicle Registration Management System.

၂၄။ e-Government လုပ်ငန်းကို လုပ်သည့်အခါ အစိုးရလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်ဆံ ထိတွေ့သည့် ပြည်သူ့အနေနှင့် အစိုးရဌာနတိုင်း၏ ဝင်ပေါက်တိုင်းသို့ ဝင်ထွက် သွားလာခြင်းထက် ဝင်ပေါက်တစ်ခုတည်းမှ ဌာနအားလုံးသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရေးသည် လွန်စွာအရေးကြီး ပါသည်။ e-Government စနစ်အား ရိုးရှင်းလွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်စေရန် လုပ်ငန်းသဘော သဘာဝတူညီသည့် စနစ်များအား ပေါင်းစပ်စုစည်း၍ ရိုးရှင်းလွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်မည့် စုစည်း ပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ (Integrated Services) တည်ဆောက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူလူထုမှ လွယ်ကူကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုလာနိုင်စေရေး ဦးတည်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။ ဥပမာ- Single Windows , National Web Portal.

၂၅။ ပြည်သူလူထုသို့ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများအား Online မှတစ်ဆင့် လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှ ပင်မ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးလမ်း ကြောင်းများအား တည်ဆောက်ပေးသွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- e-Government Portal, Citizens Service Center, Call Center, Mobile Gateways, Automated Teller Machines.

၂၆။ ဥပဒေနှင့်မူဝါဒအပိုင်းတွင် ပြဋ္ဌာန်းပြီးဥပဒေများ၌ ICT လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုယန္တရားတွင် ကွန်ပျူတာနည်းပညာအား အသုံးချရေးတို့ပါဝင်သော်လည်း တည်ဆဲ ဥပဒေများတွင် e-Government စနစ် တိုးတက်လာစေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် အခြေခံအချက်များ မပါဝင်သေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ ၍ e-Government ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် များဖွင့်ဆို၍ လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းထားသောဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်းပြင်ဆင်၍သော်လည်းကောင်း ဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်း၍သော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၇။ အသစ်ပြဋ္ဌာန်း (သို့) ပြင်ဆင်မည့် သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ ဥပဒေ (ICT Law) တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ရှုထောင့် အခန်းကဏ္ဍများလည်း ပါဝင်သင့်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည် -

- (က) အီလက်ထရွန်းနစ်သက်သေခံလက်မှတ်နှင့် အငြင်းပွားမှု ဆိုင်ရာများ အတွက် ဝှက်စာအသုံးပြုမှု အခြေအနေ၊
- (ခ) ဉာဏစွမ်းရည် မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ၊

- (ဂ) အဓိကကျသောအရေးကြီးသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ကာကွယ်ရေး၊
- (ဃ) ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး/ဆိုက်ဘာမှခင်း၊
- (င) လူမှုကွန်ယက် အသုံးပြုမှုအတွက် ကျင့်ဝတ်နှင့် ဥပဒေရေးရာ၊
- (စ) e-Commerce လုပ်ငန်းများ၊(ဥပမာ - အီလက်ထရွန်းနစ် ငွေပေးချေမှု)
- (ဆ) ပုဂ္ဂလိကလုံခြုံရေးနှင့် အချက်အလက်ကာကွယ်ရေး၊
- (ဇ) အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်း၊

၂၈။ ICT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များဖြစ်သော ဆော့ဖ်ဝဲလ်ရေးခြင်း၊ Source Code, Data နှင့် Database၊ ပင်မ ICT အခြေခံအဆောက်အအုံ (Servers, Network, Storage, Security Infrastructure နှင့် Data Centers) ၊ ပုံစံထုတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဉာဏစွမ်းရည်နှင့် မူပိုင်ခွင့်၊ နည်းလမ်းများ၊ မူဝါဒနှင့်နည်းပညာ၊ ICT Applications များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် အသုံးပြုသည့် ကိရိယာများအား မဟာဗျူဟာကျကျ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည့် အကြံပြုနည်းလမ်းများအား ဖော်ပြ ထားပါသည်။

၂၉။ အခန်း(၄)တွင် ကနဦးအဆင့်၌ စတင်ဆောင်ရွက်သင့်သော လုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ခြင်း၊ ICT အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ ရေးသား အသုံးပြုနိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ထားသော ဝန်ဆောင်မှုများတည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ စတင်ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် စံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဖွဲ့စည်းသွားသင့်သော ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံများ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းမူဝါဒများအား နည်းပညာဆိုင်ရာမူဝါဒများ၊အီလက်ထရွန်းနစ်ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒများ၊လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် မြှင့်တင် တည်ဆောက်ခြင်းမူဝါဒများနှင့် e-Government စီမံခန့်ခွဲမှုမူဝါဒများဟူ၍ အပိုင်း(၄)ပိုင်း ခွဲခြမ်း၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

၃၀။ နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် Open Standard အား လက်ခံကျင့်သုံးသည့် မူဝါဒ၊ အုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍများပေါင်းစပ်မှုမူဝါဒ မူဘောင်၊ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေး မူဝါဒ၊ မျှဝေအသုံးပြုသည့် IT အခြေခံအဆောက်အအုံ (Cloud အပါအဝင်) မူဝါဒ၊ Digital Security and Public Key Infrastructure (PKI) မူဝါဒ တို့ပါဝင်ပါသည်။

၃၁။ အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒများအပိုင်းတွင် အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းအမျိုးမျိုးအား အသုံးပြုနိုင်ရေး မူဝါဒ၊ အီလက်ထရွန်းနစ်ငွေပေးချေခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများပါဝင်ပါသည်။

၃၂။ လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း မူဝါဒအပိုင်းတွင် ဒစ်ဂျစ်တယ် တတ်မြောက်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း မူဝါဒများပါဝင်ပါသည်။

၃၃။ e-Government စီမံခန့်ခွဲမှု မူဝါဒများတွင် ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးမူဝါဒ၊ e-Government ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်း မူဝါဒ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမူဝါဒ၊ အရည်အသွေးသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အာမခံကာလဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ပါဝင်ပါ သည်။

၃၄။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ချမှတ်ကျင့်သုံးသင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များအားလည်း ဤအခန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ e-Government စနစ် များ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပေါင်းစပ်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ပြောင်းလဲလာသည့် နည်းပညာများ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပြောင်းလဲမှုများနှင့်အညီ အဆင့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးနှင့် ပြောင်းလဲ ဆောင် ရွက်မည့် နည်းပညာနှင့် စက်ပစ္စည်းများအား စံ သတ်မှတ် ပေးထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ လိုအပ်သော နည်းပညာ စံ သတ်မှတ်ချက်များအား နိုင်ငံတကာ စံ သတ်မှတ်ချက်များ နှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်သွားနိုင်သကဲ့သို့ ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်အရ ပြည်တွင်း စံ သတ်မှတ်ချက် များကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ရာတွင် နည်းပညာဖြင့် ကန့်သတ် ရန် တစ်ခုတည်းမဟုတ်ဘဲ စနစ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အဆင်ပြေစွာ၊ အပြန်အလှန်လုံခြုံမှုရှိစွာ ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ စံ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်း ရန် လိုအပ်သောအချက်များမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) သတင်းအချက်အလက်လုံခြုံရေး (Information Security)
- (ခ) နည်းပညာနှင့် ပုံစံထုတ်ခြင်း (Technology and Architecture)
- (ဂ) လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စာရွက်စာတမ်း စီမံခန့်ခွဲမှု (Workflow and Document Management)
- (ဃ) ဆော့ဖ်ဝဲလ် ရေးသားခြင်းဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ခြင်း

၃၅။ အစိုးရ၏ အီလက်ထရွန်းနစ်ဝန်ဆောင်မှုများအား ပြည်သူများအားလုံးမှ သိရှိ နားလည်နိုင်စေရေး မြန်မာဘာသာစကားဖြင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော ကွန်ပျူတာ သုံးမြန်မာစာစနစ်အား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်း၊ မြန်မာဘာသာစကားရေးထုံး လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ စံ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များတွင် နိုင်ငံတကာ စံ နှုန်းကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ စံ နှုန်းတွင် ဘာသာစကားရေးထုံးများ၊ သတ်မှတ်ချက်များ၊ အမြင်ပြောင်းလဲမှု၊ ကြီးစဉ်စီစဉ်မှု အစရှိသည်တို့ကို လိုက်နာရန် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကားအပြင် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားဖြင့် အသုံးပြုဖော်ပြနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့်သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်သွားခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူအများသိရှိနားလည်မှု ရိုးရှင်းလွယ်ကူစေနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး အသုံးပြုမှုတွင်ကျယ်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃၆။ ICT ကောင်စီအားဖွဲ့စည်း၍ e-Government လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။ e-Government လုပ်ငန်းများ မအောင်မြင်ရသည့် အကြောင်းရင်းများကိုဖော်ပြထားရာ တိကျသောရည်မှန်းချက်မရှိခြင်း၊ နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု မရှိခြင်း၊ လက်ရှိ လုပ်ငန်းစဉ်များ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု အားနည်းခြင်း၊ မူဝါဒနှင့် နည်းဥပဒေ အားနည်းခြင်းတို့ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် e-Government အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြီး အင်အားတောင့်တင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားသော အဖွဲ့အစည်း လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် နည်းလမ်းများအား လေ့လာ၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သင့်လျော်မည့် ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံအား ဤအခန်းတွင် အကြံပြုဖော်ပြထားပါသည်။ ထို ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံမှာ e-Government လုပ်ဆောင်ချက်များအားလုံးကို လမ်းပြမြေပုံအတိုင်း ဦးဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည့် ICT ကောင်စီအား နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် ကနဦးအပိုင်းတွင် ဖွဲ့စည်းသွားပြီး အချိန်ကာလတစ်ခုတွင် ကောင်စီအား သင့်လျော်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ ကြီးကြပ်မှုအောက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

၃၇။ ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးတွင် e-Government လမ်းပြမြေပုံအတိုင်း အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် e-Government (သို့မဟုတ်) IT ဌာနများ ဖွဲ့စည်းသွား၍ Chief Information Officers (CIOs) များ ခန့်အပ်တာဝန် ပေးအပ်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ e-Government

ဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အသုံးပြုသူများ၏ သိရှိနားလည်မှု၊ ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာများ ပုံစံချ စီမံခန့်ခွဲခြင်းစသည့် နယ်ပယ်များတွင် အဓိကဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါကြောင်း ဖော်ပြ ထားပါသည်။

၃၈။ **အခန်း (၅)၊ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ အကြံပြုချက်အပိုင်း**တွင် လက်ရှိ e-Government လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် လက်ရှိ အခြေအနေနှင့် ထင်ဟပ်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ရေရှည်သံသရာလည်နေခြင်း၊ ဦးဆောင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အဖွဲ့ အစည်း တိတိကျကျ မရှိခြင်း၊ ရည်မှန်းချက်အား ရှင်းလင်းစွာမသိရှိခြင်း၊ ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင် ပိုင်း ထောက်ခံမှုအားနည်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မူဝါဒအပြောင်းအလဲများ၊နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ် နေသည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့် စနစ်ဆိုးများ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် လျော့နည်းမည်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ သမားရိုးကျလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်သာ ပိုနေမြဲ ကျားနေမြဲ ဆောင်ရွက်လို၍ အလုပ်ဆုံးရှုံးမှု (သို့မဟုတ်) တိုးမြှင့်လာမည့် အလုပ်တာဝန်များကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း များအကြား လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကွာဟခြင်းကြောင့် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမှပေးသော အကြံပြုချက်များ အား လက်ခံရန်ခက်ခဲခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း စသည့် e-Government လုပ်ငန်းများ မအောင်မြင်ခဲ့ရသော အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးအား လေ့လာဖော်ပြထားပါသည်။

၃၉။ ထိုအခက်အခဲများအား ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံအားလည်း အကြံပြု ဖော်ပြထားပါသည်။ စနစ်(သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းတစ်ခု အကောင် အထည်ဖော်မည်ဆိုပါက လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပြောင်းလဲခြင်း စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ပါ ရေးဆွဲရန်လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၄၀။ **အခန်း (၆)၊ လမ်းပြမြေပုံအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း** အပိုင်း၌ ပထမအဆင့်တွင် e-Government ဖွဲ့စည်းပုံကို အဓိကဖွင့်ဆိုထားပြီး၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကနဦး ဆောင်ရွက်သင့်သည်များအဖြစ် e-Government ကွန်ယက်အပါအဝင် မျှဝေအသုံးပြုထားသော အခြေခံအဆောက်အဦများ ဖန်တီးခြင်း၊ မြန်နှုန်းမြင့်ကွန်ယက်များ၊ အချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဗဟို ဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့အား ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်း အခြေခံ အဆောက်အဦများကို ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဦးဆောင်အကောင်အထည် ဖော်တည်ဆောက်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

၄၁။ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့်အပြိုင် ဌာနဆိုင်ရာများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ ဥပမာ - video conferencing services, email, document management systems, workflow systems, and single login identity across all government systems အစရှိသည်တို့ကို တည်ဆောက်အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ဌာနဆိုင်ရာအတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ရန်နှင့် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ အရှိန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်သွားရန် အစီအစဉ်များအား ဖော်ပြထားပါသည်။

၄၂။ ဝန်ကြီးဌာနများအားလုံး အခြေခံအဆောက်အအုံအပါအဝင် Application များအား မျှဝေသုံးစွဲမှုများကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုသို့မျှဝေသုံးစွဲရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များထံမှ သဘောတူညီမှုများရရှိနိုင်ရန် လိုအပ်သောမူဝါဒများ သတ်မှတ်ပြဌာန်းပေးရန် ဖြစ်သည်။ လွယ်ကူလျင်မြန်ချောမွေ့စေရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - Open Data Policy.

၄၃။ မူဝါဒချမှတ်ရာတွင် e-Government အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ စံသတ်မှတ်ထားချက်များ၊ သုံးစွဲသူများ၏ အတွေ့အကြုံများ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် သတ်မှတ်ပေးခြင်း စသည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြရေးဆွဲထားပါသည်။ ယင်း မူဝါဒများနှင့် စံနှုန်းများရေးဆွဲရာတွင် သုံးစွဲသူပြည်သူများ၊ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အသုံးချမှုအား ခိုင်ခိုင်မာမာ မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် အတွက် စီစဉ်ရေးဆွဲသွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

၄၄။ လုံခြုံစိတ်ချရသော ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများအား အသုံးပြု၍ အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ Open Standard အား လိုက်နာရန်၊ ဌာနအချင်းချင်း ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒချမှတ် သတ်မှတ်ပေးရမည်။ ထို မူဝါဒ အား လိုက်နာ ဆောင်ရွက်စေရန် ကြီးကြပ်ရမည်။ မတူညီသည့် Web, Mobile, Citizens Service Center, Self-Help Kiosks စသည်တို့ဖြင့် အီလက်ထရွန်းနစ်နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်း သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ တတ်မြောက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ပညာရေးနယ်ပယ်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့် မူဘောင်လုပ်ငန်းစဉ်အား ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၄၅။ Myanmar e-Governance Master Plan အား ဝန်ကြီးဌာနများတွင် စီမံခန့်ခွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် Master Plan ပါ လမ်းပြမြေပုံအတိုင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင် ရန် မူဝါဒချမှတ်၊ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲစီမံမည့် အမျိုးသားအဆင့် ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ် လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ တိုက်ရိုက် ကွပ်ကဲမှုဖြင့် တာဝန်ခံဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပြီး၊ National e-Governance Organization, National Cyber Security Center, နှင့် National ICT Research & Capacity Development စသည့် ဗဟိုဌာနကြီးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်း အကြံပြုရေးသားထားပါသည်။

အခန်း (၁)

အခြားနိုင်ငံများ၏ e-Government အားလေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

၄၆။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ ထုတ်ပြန်သော e-Government Development Index (EGDI) အရ ကမ္ဘာတွင် e-Government အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်သော နိုင်ငံများဖြစ်သည့် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ အက်စတိုးနီးယားနိုင်ငံ၊ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့အပါအဝင်၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်သော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဗီယက်နမ်၊ လာအိုနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့၏ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သင့်လျော်ကိုက်ညီမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရေးဆွဲထားပါသည်။

၄၇။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ကိုက်ညီမည့် အစီအမံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်အတွက် e-Government အား အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့သော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများမှ ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုအခြေအနေအား အပိုင်း(၄) ပိုင်းခွဲခြား၍ လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့ရာ အောက်ဖော်ပြပါ အပိုင်းများတွင် ပြီးပြည့်စုံစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်-

(၁.၁) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (ICT Technology)

၄၈။ (က) **နည်းပညာ အခြေခံအဆောက်အအုံ။** ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများ အား တည်ဆောက်ရာတွင် စံချိန်စံညွှန်း ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် စီမံခန့်ခွဲ၍ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အကျိုးတူဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေးအလေးပေးဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အကျိုးတူဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် လုံခြုံကောင်းမွန်သော ICT အခြေခံအဆောက်အအုံအား တည်ဆောက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှုများကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် စီမံကိန်းများ များပြားလာသည်နှင့်အမျှ ကုန်ကျစရိတ် သက်သာမှုများ သိသာထင်ရှားစွာ ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) **မူဝါဒများ၊စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များ။** ICT ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် စံချိန်စံညွှန်းများ ရေးဆွဲသတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့် ICT နည်းပညာနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်

ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေး အထောက်အပံ့ဖြစ်စေပြီး နိုင်ငံတော်၏ အီလက်ထရွန်းနစ် အုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်(e-Governance)ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အားရောက်ရှိ နိုင်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၂) စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း (Change Management)

- ၄၉။ (က) ရိုးရှင်းသော အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တည်ဆောက်ခြင်း။ e-Government အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော နိုင်ငံများသည် e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ငွေကုန်ကျမှု သက်သာစေခြင်း၊ အချိန်ကုန်သက်သာစေခြင်း၊ ပြည်သူလူထုအား ပိုမို ကောင်းမွန်သောဝန်ဆောင်မှုများအား ထိရောက်စွာနှင့် အကျိုးရှိစွာ ဆောင် ရွက်ပေးခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဟန်ချက်ညီညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (ခ) အထောက်အကူပြုပေးခြင်း။ အစိုးရဌာနများအသီးသီးတွင် IT ဌာန များ ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊ အသုံးစရိတ်များအတွက် လုံလောက်သော ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေ ချထားပေးခြင်းတို့ကို ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (ဂ) ရေရှည်တည်တံ့ရေး။ အခြေခံအဆောက်အဦများနှင့်စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးနှင့် စီးပွားရေး၊အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူမှုရေး ကဏ္ဍ များတွင် ICT အသုံးပြု၍ အသွင်ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်လာစေရေး ဦးစား ပေးဆောင်ရွက်မည့် မဟာဗျူဟာအား ရေးဆွဲချမှတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည် သူ ဗဟိုပြု ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအား ပြည်သူလူထု၏ တုံ့ပြန်မှုရလဒ် များရယူ၍ အထူးဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၃) အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု (Governance and Organisational)

- ၅၀။ (က) ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်များစဉ်ဆက်မပြတ်ရရှိနိုင်မှု။ e-Government လုပ် ငန်းများအား အကျိုးထိရောက်မှုရှိစွာ ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် ရရှိလာမည့် ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်များအား ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲအသုံးချသွားရန် ဖြစ်ပါ သည်။ အချို့သောစီမံကိန်းများတွင် အစိုးရ၏ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှုအား လျော့ချ နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

- (ခ) ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဖျော်ဖြေရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး စသည့် ကဏ္ဍများအတွက် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဖွဲ့အစည်းများအား အထူးဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (ဂ) ဌာန/အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းပုံ။ e-Government Development Index (EGDI) မြင့်သော နိုင်ငံများသည် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်းကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် တောင့်တင်းခိုင်မာသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ဖွဲ့စည်းမှု ပုံစံများအား စနစ်တကျ ရေးဆွဲဖွဲ့စည်း၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းသည် IT စံချိန်စံညွှန်းများ၊ မူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အစိုးရ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းနှင့် အရေးကြီး ICT အခြေခံ အဆောက်အအုံများ၏ လုံခြုံရေး စီမံခန့်ခွဲခြင်း လုပ်ငန်းများအား တာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၄) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု (ICT Skill)

- ၅၁။ (က) လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် မူဘောင်။ ICT အသိပညာများအား သိရှိနားလည်မှု တိုးတက် လာစေရေးအတွက် မူလတန်းကျောင်းအဆင့်မှ စတင်ကာ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ၊ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ဘာသာရပ်များ သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်မည့် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒများချမှတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (ခ) ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများရရှိနိုင်မှု။ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် တိကျသော အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားသည့် ဌာန/ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ တာဝန်ခံကာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၊ ပညာရေးကျောင်းများ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် ပူးပေါင်းကာ လက်ရှိ အချိန်နှင့် အနာဂတ်အချိန်များအတွက် ကျွမ်းကျင်လုပ်သား လိုအပ်ချက်များ

အား ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် အစီအမံများ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနိုင်ရေးအတွက် ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ပါရမီရှင်များကိုလည်း မြေတောင်မြှောက် ပြုစု ပျိုးထောင်ပေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အခန်း (၂)

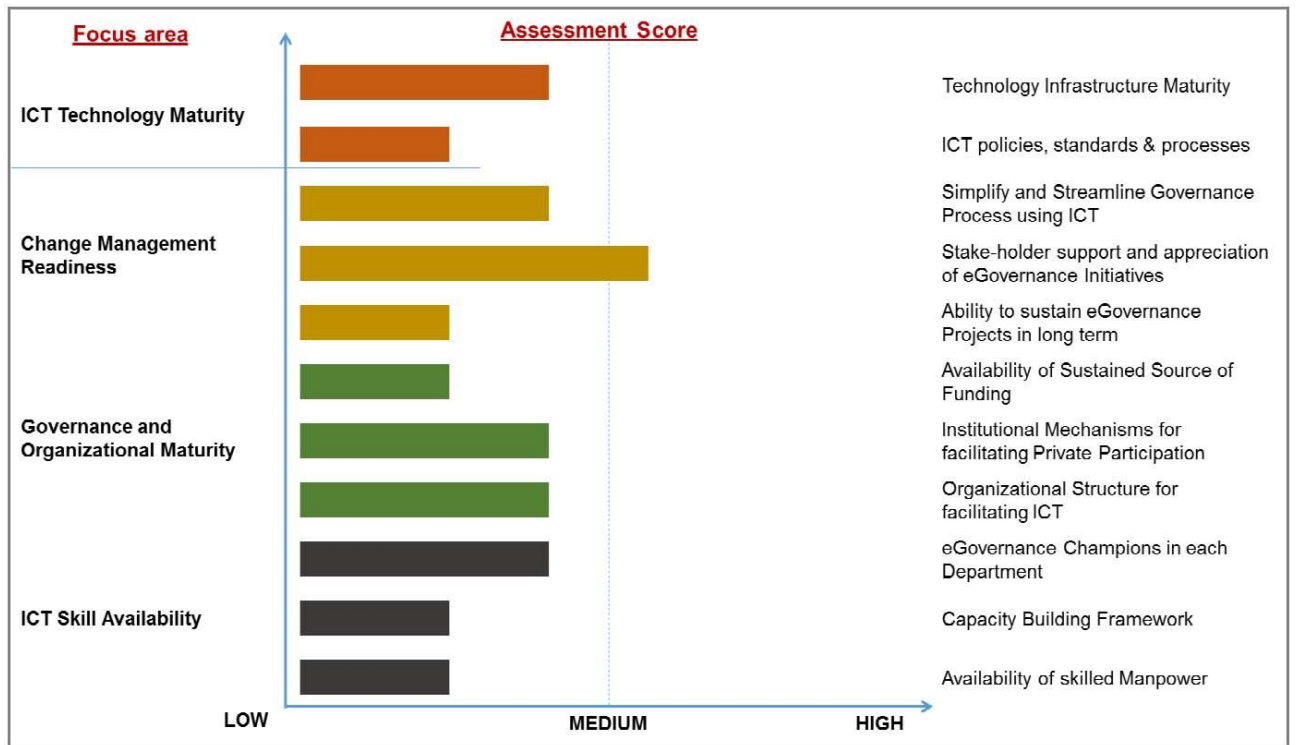
မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government လက်ရှိ အခြေအနေအား
လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း

၅၂။ ကမ္ဘာတွင် e-Government အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်သော နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံကောင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government စနစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု လက်ရှိအခြေအနေအား လေ့လာဆန်းစစ်အကဲဖြတ် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၅၃။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ e-Government Infrastructure (Hardware, Data-Centers and Network အစရှိသည်များ တည်ဆောက်ထားရှိမှု အခြေအနေ)၊ e-Government Application များ အသုံးပြုမှုအခြေအနေ၊ e-Government လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုနှင့် ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်လုပ်သား ရရှိမှုအခြေအနေ၊ ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒများချမှတ်ထားရှိမှုနှင့် စံ သတ်မှတ်ချက်များ ပြဋ္ဌာန်းထားရှိမှု အခြေအနေတို့အား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အပိုင်း(၄)ပိုင်း အပေါ်တွင် အခြေခံ တိုင်းတာ၍ အသေးစိတ် လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ် တင်ပြထားရှိပါသည်-

- (က) နည်းပညာ (ICT technology maturity and assessment of e-Government infrastructure)
- (ခ) အစိုးရ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ အသွင်ပြောင်းလဲခြင်း (Governments readiness to change)
- (ဂ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်း (Organizational policies, Capacity and maturity with respect to e-Government)
- (ဃ) လူပုဂ္ဂိုလ် (ICT skills availability and maturity)

(၂.၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု လက်ရှိအခြေအနေ အား အထူးပြုလေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း။

ပုံ(၁)။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု လက်ရှိအခြေအနေ အား လေ့လာဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ထားပုံ။

(၂.၁.၁) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ပြည့်စုံမှု (ICT Technology Maturity)

၅၄။ နောင်လာမည့်ငါးနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်အား မိုဘိုင်းဝန်ဆောင်မှု (အသံနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဝန်ဆောင်မှု) ပေးနိုင်ရန် ရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ နိုင်ငံတော်၏ ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍအား အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးပြီး ပြည်တွင်း/ပြည်ပလုပ်ငန်းရှင်များအား ဆက်သွယ်ရေးလိုင်စင်များ ခွင့်ပြုခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျေးလက်ဒေသများတွင် မိုဘိုင်းအသုံးပြုမှု နည်းပါးလျက်ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။ ပြည်သူပိုင်နှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများသည် အီလက်ထရွန်းနစ် ငွေပေးချေစနစ်၊ မိုဘိုင်း Gateway များ အစရှိသည့် ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အချိန်တိုတိုအတွင်း လျင်မြန်စွာ တည်ဆောက်အသုံးပြုလာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၅၅။ သို့သော်လည်း နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အထောက်အကူပြု လုပ်ငန်းများ၊ အရည်အသွေးအာမခံချက်၊ သတင်းအချက်အလက်လုံခြုံရေး၊ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ ရေးသားအသုံးပြုခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်သော စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုများ မတွေ့ရှိရပါကြောင်းနှင့် ထိုသို့ စံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော မူဝါဒများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်သွားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ခိုင်မာတောင့်တင်းသော ဌာန/အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။

(၂.၁.၂) စီမံခန့်ခွဲမှု ပုံစံပြောင်းလဲခြင်း အဆင်သင့်ရှိမှု (Change Management Readiness)

၅၆။ e-Government အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် လက်ရှိ ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဥပဒေနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အသစ်ထုတ်ပြန်မည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် နိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် တွန်းအားပေး၍ သုံးစွဲသူအား ကာကွယ်မှုပေးသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မျိုး ဖြစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

(၂.၁.၃) အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြည့်စုံမှု (Governance and Organisational Maturity)

၅၇။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများသည် ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ရရှိလာသောရန်ပုံငွေများအားအသုံးပြု၍မိမိတို့၏လုပ်ငန်းရည်ရွယ်ချက်များအလိုက် e-Government အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါဖြစ်စဉ်အရ e-Government လုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေ ရရှိအသုံးပြုရာတွင် ရှင်းလင်းသည့် မဟာဗျူဟာ များ၊ ပုံစံများ၊ မူဝါဒနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများ တိကျသေချာစွာ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းများ မရှိကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

၅၈။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government စနစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်နိုင်ငံအချို့နှင့် သဘောတူညီမှု ရရှိထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း

လုပ်ငန်းရှင်များမှ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်လာစေနိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ဖန်တီး၍ ဆွဲဆောင်စည်းရုံး ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ စဉ်ဆက်မပြတ် စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် ဆွဲဆောင်သွားမည့် အစီအမံများ မရှိသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

၅၉။ အစိုးရဌာနအများစုသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ကွန်ပျူတာ အသုံးချမှုများ စတင်နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း e-Government လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရန်အတွက် သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ထားသည့်ဌာနများ မရှိခြင်း နှင့် ထိုဌာနများအား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမည့် ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းအား မဟာဗျူဟာကျကျ ဖွဲ့စည်းထားမှု မရှိခြင်းအား တွေ့ရှိရပါသည်။

၆၀။ ထို့အပြင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဝန်ကြီးဌာန (Focal Ministry) အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်များ တိကျရှင်းလင်းစွာသတ်မှတ်တာဝန်ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ရေးဆွဲချမှတ်ခြင်း၊ အရည်အသွေးအာမခံချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ စံ သတ်မှတ်ချက်များ ရေးဆွဲသတ်မှတ်ခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အဦများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးကိစ္စများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း အစရှိသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များအား တိကျစွာ ပြဌာန်းသတ်မှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖွဲ့စည်းသွားရန် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၁.၄) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများ (ICT Skill Availability)

၆၁။ e-Government အား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဌာနအသီးသီးတွင် ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်သွားမည့်သူများ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် အဓိက မောင်းနှင်အားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ထိုသူများ အား အထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အရည်အသွေး အာမခံချက်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ရောင်းချသူရွေးချယ်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ ပုံစံဒီဇိုင်း နှင့် လမ်းပြမြေပုံများ ရေးဆွဲခြင်း၊ အခက်အခဲစီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများအား ပိုမို ကောင်းမွန်ရန် ပြောင်းလဲမှုပြုလုပ်ခြင်း အစရှိသည့်နယ်ပယ်များတွင် အထူးအလေးထား၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၆၂။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီးသော အခြားနိုင်ငံများနှင့်ပူးပေါင်း၍ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဦးစားပေး၍ လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းများအားလုံး၏ သတင်း အချက်အလက် နည်းပညာ နားလည်သိရှိမှု၊ တတ်မြောက်မှုအား အထူးအလေးထား၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၆၃။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အချို့သောတက္ကသိုလ်များမှ အဆင့်မြင့် သတင်းအချက် အလက်နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဘွဲ့ရများအား မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများသို့ ဝင်ရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုသည့် ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် ဆွဲဆောင်နိုင်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့် e-Government လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါ သည်။ ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် အမျိုးမျိုးရှိသူများ (အစီအစဉ်မန်နေဂျာ၊ ICT အခြေခံ အဆောက် အဦ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ IT ကျွမ်းကျင်သူများ၊ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး ကျွမ်းကျင်သူ အစရှိသည်) တို့သည် အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကနယ်ပယ် (၂) ခုလုံးတွင် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် တာဝန်ထမ်းဆောင် ခြင်း မရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂) မြန်မာနိုင်ငံ၏လက်ရှိ e-Government အခြေခံအဆောက်အဦအား အထူးပြု လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

၆၄။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ ICT အခြေခံအဆောက်အဦများအသုံးပြုနေမှုနှင့် ဝန်ကြီး ဌာနများ အချင်းချင်းအကြား ပေါင်းစပ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နေမှုပုံစံ များအား အထူးပြုလေ့လာ ဆန်းစစ် ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များအား တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

- (က) နည်းပညာအခြေခံအဆောက်အဦများ ခေတ်မီမှုမရှိခြင်းနှင့် မွမ်းမံအဆင့်မြင့် ရန်လိုအပ်ခြင်း။
- (ခ) ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် IT Service Management Framework (ITSM) မရှိခြင်း။
- (ဂ) သုံးစွဲသူ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်ခြင်း။

- (ဃ) ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများသို့ လုံလောက်သော ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှု ရရှိ အသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု မရှိသေးခြင်း။
- (င) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အတွက်အရန်စနစ်များ တည်ဆောက်ထားရှိနိုင်မှု မရှိ သေးခြင်း။
- (စ) Development, Testing, Pre-Production of ICT applications စသည့် ICT လုပ်ငန်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အစီအမံများ မရှိသေးခြင်း။

(၂.၃) မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ e-Government Application များအား အထူးပြုလေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း

၆၅။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ e-Government Application များ အသုံးပြုနေမှုနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ အချင်းအချင်းအကြား ပေါင်းစပ်ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နေမှုပုံစံများအား အထူး ပြု လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များအား တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

- (က) e-Government Application များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ခေတ်မီ မှု မရှိသည့် အမျိုးမျိုးသော နည်းပညာများအား အသုံးပြုခဲ့ကြခြင်း။
- (ခ) အစိုးရဌာနများမှ အသုံးပြုလျက်ရှိသော ICT Applications အများစုသည် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပေါင်းစပ်မှု မရှိခြင်း။
- (ဂ) ICT Application များသည် ဌာန၏လုပ်ငန်းစဉ်များအား ကောင်းမွန်စွာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်နိုင်သည့် အသိအမြင် နည်းပါး ခြင်း။
- (ဃ) ဌာနများမှ ICT Application များအား စနစ်တကျ ပုံစံဒီဇိုင်းရေးဆွဲ၍ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့မှု မရှိခြင်း။

- (င) နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အခွင့်အာဏာရှိသည့် ဦးစီးကော်မတီ တို့မှ မူဝါဒများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ပေးနိုင်မှု မရှိခြင်း။
- (စ) အစိုးရဌာနများသည် မိမိတို့၏လုပ်ငန်းစဉ်များအား ICT နည်းပညာ အသုံးပြု၍ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မှုများ နည်းပါးလျက်ရှိပြီး သမားရိုးကျ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း။
- (ဆ) ဘုံအဖြစ်တည်ရှိပြီး ဌာနဆိုင်ရာများမှ မျှဝေအသုံးပြုနိုင်မည့် Common Application Technology Platforms များအားအသုံးပြု၍ အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းစဉ်အား ပိုမိုလျင်မြန် သွက်လက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်မှု နည်းပါးခြင်း။

(၂.၄) မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ e-Government ဌာနများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နေမှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များအား အထူးပြုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

၆၆။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ e-Government စီမံကိန်းများအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်လျက်ရှိသည့် ဌာနများနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ရရှိမှုအခြေအနေများအား အထူးပြု လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အားနည်းချက်များအား တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

- (က) တိကျသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားသော၊ လုံလောက်သည့် ဝန်ထမ်းအင်အားရှိသော၊ စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော ဝန်ထမ်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိမည့် e-Government ဌာနတစ်ရပ်အား အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏ ဖွဲ့စည်းပုံတွင် ထပ်မံတိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းသွားရန်လိုအပ်နေခြင်း။
- (ခ) အစိုးရဌာနများတွင် ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။
- (ဂ) သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ (Information Technology) ကျွမ်းကျင်သည့် ဝန်ထမ်းများခန့်အပ်ရန် အကန့်အသတ်ရှိခြင်း။

- (ဃ) CIOs များ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများအား ရှင်းလင်းတိကျစွာ သတ်မှတ်ထားမှုမရှိခြင်း။
- (င) သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုပညာရပ်များအား ဝန်ထမ်းများသို့ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန် လိုအပ်ခြင်း။
- (စ) ဝန်ကြီးဌာနများတွင် e-Government ဌာနများဖွဲ့စည်း၍ လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများဖြည့်တင်းပြီး ၎င်းတို့၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့်တာဝန် များအား တိကျရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်း။
- (ဆ) လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မဟာဗျူဟာများချမှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် တွန်းအားပေးခြင်း။

၆၇။ အကျဉ်းချုပ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာ၌ လက်ရှိဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်မှုများတွင် အားနည်းချက်များ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ e-Government လုပ်ငန်းစဉ် များအတွက် ရန်ပုံငွေခွဲဝေချထားပေးမှုနှင့်ထိန်းချုပ်မှု၊ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်း ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်မှုအပိုင်းများတွင် ရှင်းလင်းတိကျသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ သတ်မှတ်ပေးအပ်၍ ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်းနှင့် အဓိကရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် သို့ ရောက်ရှိအောင်ဦးတည်၍ တစိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အားနည်းလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၅) မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု (ICT Skill) များအား အထူးပြုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

၆၈။ e-Government အား ကျယ်ပြန့်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ အရည်အချင်းနှင့်အရေအတွက် ပြည့်မီစွာ မွေးထုတ်ပေးနိုင် ရေးမှာ အရေးကြီးဆုံးအချက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ကျွမ်းကျင် ဝန်ထမ်းများ၊ ပညာရှင်များအား အထူးအလေးပေး၍ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ နှစ်စဉ်မွေးထုတ်ပေးသော ဘွဲ့ရရှိသူ အရေအတွက်နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် အိန္ဒိယ

နိုင်ငံမှ နှစ်စဉ် ၇၀၀,၀၀၀ ဦး၊ စင်္ကာပူနိုင်ငံမှ နှစ်စဉ် ၁၃၅,၀၀၀ ဦး မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ နှစ်စဉ် ၁၀,၀၀၀ ဦးသာ မွေးထုတ်ပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၆) သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် e-Government ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ် ထားရှိမှု (ICT and e-Government Policies) များအား အထူးပြုလေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း

၆၉။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းထားသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက် အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ ဥပဒေများမှာ-

(က) Computer Science Development Law (၁၉၉၆)။ ကွန်ပျူတာပညာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဥပဒေအား ၁၉၉၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၀) ရက်နေ့ တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေအား အောက်ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်တို့ဖြင့် ရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်-

- (၁) ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် ကွန်ပျူတာပညာဖြင့် အထောက်အကူပြုရန်၊
- (၂) ကွန်ပျူတာပညာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပြန့်ပွားရေးအတွက် လိုအပ်သော အစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (၃) လူငယ်လူရွယ်များ၊ အထူးသဖြင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ ကွန်ပျူတာပညာလေ့လာ ဆည်းပူးခွင့်ရရှိစေရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရန်၊
- (၄) နိုင်ငံတကာတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လျက်ရှိသော ကွန်ပျူတာ ပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူး၍ နိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးအရှိဆုံး အသုံးချနိုင်ရန်၊
- (၅) လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ကွန်ပျူတာပညာအသုံးချမှု ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်၊

(၆) ကွန်ပျူတာ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက်များ ပြည်တွင်းသို့တင်သွင်းခြင်းနှင့် ပြည်ပသို့တင်ပို့ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရန်၊

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲခဲ့သည့် ဥပဒေဖြစ်၍ ခေတ်နှင့်လိုက်လျောညီထွေမှု မရှိတော့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ခေတ်မီနည်းပညာများအား လွှမ်းခြုံနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်လုံခြုံရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိကအချက်အလက်များအား ကာကွယ်ပေးမှု အားနည်းခြင်း၊ ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်မှုများအား ကာကွယ်ပေးမှု အားနည်းခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဖြင့် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား အားပေးမှုနည်းခြင်း စသည့် အချက်များအား တွေ့ရှိရပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(ခ) **Electronic Transaction Law (၂၀၀၄), Amend (၂၀၁၄)။**

အီလက်ထရွန်းနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေအား ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဧပြီလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေအား အောက်ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်တို့ဖြင့် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်-

(၁) ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သောနိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရာတွင် အီလက်ထရွန်းနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးနည်းပညာဖြင့် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်၊

(၂) အီလက်ထရွန်းနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး နည်းပညာဖြင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍအပါအဝင် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုရရှိလာစေရန်၊

(၃) ကွန်ပျူတာကွန်ယက်အား အသုံးပြု၍ ပြည်တွင်းပြည်ပ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စများတွင် အီလက်ထရွန်းနစ် မှတ်တမ်းနှင့် အီလက်ထရွန်းနစ် အချက်အလက် သတင်းလွှာများ၏ စစ်မှန်မှုနှင့်

ယုံကြည်စိတ်ချရမှုကို အသိအမှတ်ပြုပြီး ဥပဒေအရ အကာအကွယ် ပေးနိုင်ရန်၊

- (၄) အီလက်ထရွန်းနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး နည်းပညာအား အသုံးပြု၍ ပြည်တွင်းပြည်ပအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ထုတ်လွှင့်ပေးပို့ခြင်း၊ လက်ခံဖမ်းယူခြင်းနှင့် သိုမှီးထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊
- (၅) ကွန်ပျူတာကွန်ယက်အား အသုံးပြု၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပနိုင်ငံများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ထိရောက်လျင်မြန်စွာ ဆက်သွယ်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

ဥပဒေတွင် အီလက်ထရွန်းနစ်နည်းပညာဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှု ကိစ္စရပ်များအတွက် အီလက်ထရွန်းနစ်လက်မှတ်၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်စာရွက်စာတမ်းများ တရားဝင်မှု၊ သက်သေခံမှုနှင့် အီလက်ထရွန်းနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုကိစ္စများအား မသမာမှု ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို ကာကွယ်ပေးခြင်း စသည်တို့အတွက် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ချက်များကိုသာ ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် လက်ရှိအချိန်တွင် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်စနစ်၊ နည်းပညာများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစေရန် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲသင့်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

- (ဂ) **The Telecommunications Law (၂၀၁၃)**။ ဆက်သွယ်ရေး ဥပဒေအား ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၈) ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေအား အောက်ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်-
  - (၁) နိုင်ငံတော် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာဖြင့် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်၊

- (၂) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍများတွင် ပြည်တွင်း ပြည်ပမှ အခွင့်အလမ်းတူမျှသော ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် ယှဉ်ပြိုင်မှု များဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့်အရည်အသွေးမြင့်မားပြီး သုံးစွဲသူတို့အား ထိုက်တန်စွာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မည့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရန်၊
- (၃) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသော ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနည်းပညာနှင့် အတူ နိုင်ငံတော် တစ်ဝှမ်းလုံးတွင် ဆက်သွယ်ရေး ကွန်ရက် ဖြန့်ကြက်ပြီး အများပြည်သူ ဆက်သွယ်အသုံးပြုနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမို ရရှိလာနိုင်စေရန်၊
- (၄) ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တည်ထောင်လုပ်ကိုင်သူနှင့် အသုံးပြုသူတို့ကို ဥပဒေနှင့်အညီ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန်၊
- (၅) နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် အများပြည်သူလုံခြုံရေးကိစ္စ များအတွက် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း၊ ကွန်ယက် အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများနှင့် လိုင်စင်ရယူပြီးမှသာ အသုံးပြုခွင့် ရှိသော ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများကို ကြီးကြပ်နိုင်ရန်၊

၇၀။ e-Government သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဓိက ကျသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ကြောင်း ကောင်းစွာနားလည်သိရှိသည့်အလျောက် လက်ရှိပြဋ္ဌာန်း ထားသော ဥပဒေရေးရာနှင့် မူဝါဒမူဘောင်များအား ပြည့်စုံကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် ပြန်လည် ဆန်းစစ်၍ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆောင်ရွက်သွားရန် လွန်စွာ အရေးကြီးပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်းနှင့်အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ Application များအား တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု စွမ်းဆောင်ရည်များ ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ICT နည်းပညာ အသုံးပြုမှု များအား အထူးတိုက်တွန်းအားပေးသည့် ဦးတည်ချက် လမ်းကြောင်းများအား ဖော်ထုတ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၃)
ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောအချက်များ

၇၁။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government စနစ်အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင် (e-Government Conceptual Architecture Framework) အား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အဆင့် (၇) ဆင့် ခွဲခြား၍ အကြံပြုရေးဆွဲဖော်ပြထားပြီး အစိုးရဌာနများအသီးသီးမှ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာဖြင့် လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် လုပ်ငန်းများအား ဖော်ပြထားပါသည်။

- (က) အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ၊ မူဝါဒများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု၊
(Governance, Policies and Skills)
- (ခ) မျှဝေအသုံးပြုသည့် ကွန်ယက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ၊
(Shared Network and Infrastructure)
- (ဂ) ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များ၊
(Common Data Services)
- (ဃ) မျှဝေအသုံးပြုသည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊
(Shared Applications)
- (င) အစိုးရဌာနများအလိုက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊(Ministry Specific Applications)
- (စ) စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊
(Integrated Services)
- (ဆ) ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ၊ (Channels)

၇၂။ အဆိုပါ လမ်းပြမြေပုံတွင် အစိုးရ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ၊ ချမှတ်ကျင့်သုံးသွားသင့်သည့် မူဝါဒများ၊ တည်ဆောက်သွားရမည့် နည်းပညာအခြေခံအဆောက်အအုံ၊ အခြေခံအဖြစ် စတင်ဆောင်ရွက်သင့်သော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း(သို့မဟုတ်) ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သင့်သော လုပ်ငန်းများ၊ စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပြည်သူများသို့ ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရန် လိုအပ်သော ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများစသည်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား အဆင့်ဆင့် ရေးဆွဲဖော်ပြထားပါသည်။

၇၃။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိရေးဆွဲ ချမှတ်ထားရှိပြီး ICT ဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်များအား ပိုမိုပြည့်စုံကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ e-Government လုပ်ငန်းရပ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးအတွက် များစွာအထောက်အကူပြုစေမည် ဖြစ်ကြောင်းအား အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ e-Government လုပ်ငန်းရပ်များ စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော လမ်းညွှန်သဘောတရားများ၊ အရေးပါသော ICT ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအား မဟာဗျူဟာကျကျ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည့် နည်းလမ်းများအား တင်ပြထားပါသည်။

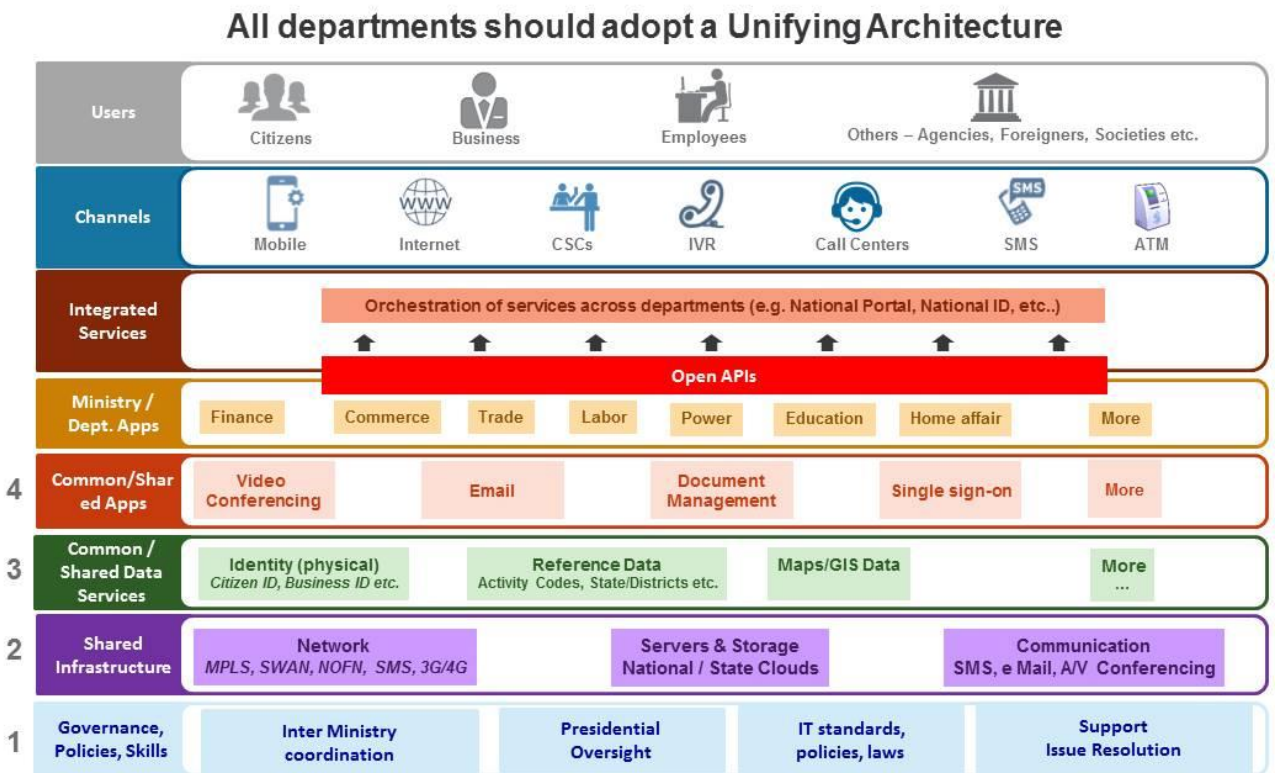
၇၄။ ဤအခန်းတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သွားသင့်သော မျှဝေအသုံးပြုသည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ (Shared Applications) နှင့် အစိုးရဌာနများအလိုက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရမည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ (Ministry Specific Applications)၊ သတ်မှတ်ပြဌာန်းသင့်သော IT ဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် မူဝါဒများအား ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအသီးသီးတွင် ICT လုပ်ငန်းဆိုင်ရာဌာနများ အသီးသီးဖွဲ့စည်း၍ လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါကြောင်းနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် ICT ကောင်စီအား ဖွဲ့စည်းသွား၍ ထိုဌာနများအား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲကာ ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါကြောင်း ဤအခန်းတွင် အထူးအလေးပေးဖော်ပြထားပါသည်။

(၃.၁) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သွားရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်

၇၅။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government စနစ်အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သွားနိုင်ရန် လိုက်နာကျင့်သုံးသွားသင့်သည့် အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင် (e-Government Conceptual Architecture Framework) အား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ပုံ-(၂)

ဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်သည် လက်ရှိဆောင်ရွက်ထားရှိပြီး လုပ်ငန်းများအား ဆက်လက်အသုံးချသွားနိုင်ရေးနှင့် စီမံကိန်းများ ထပ်တူအကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခြင်းများ (Duplication) မဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများစုစည်းပေါင်းစပ်ပြီး ပြည်သူလူထုသို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် ဦးတည်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သွားရမည့် ပုံစံ အဆင့်ဆင့်အား ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

e-Government အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ။

ပုံ-(၂) ။ အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင် (e-Government Conceptual Architecture Framework)

(၃.၁.၁) အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ၊ မူဝါဒများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု (Governance, Policies and Skills)

၇၆။ ပထမဦးစွာ အခြေခံအဆင့်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government အား နိုင်ငံတော်အဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် ဦးဆောင်ဗဟိုဌာန၏ ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံအား ခိုင်မာ

တောင့်တင်းစေရန် ဦးစားပေးဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့ ဌာနအားဖွဲ့စည်းပြီး ထိုဌာနမှ အစိုးရ၏ ယန္တရားလုပ်ငန်းစဉ်များအား ပိုမိုအားကောင်းစေမည့် အီလက်ထရွန်းနစ် အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ၊ ဥပဒေ၊မူဝါဒများရေးဆွဲချမှတ်ခြင်းနှင့် စံသတ်မှတ်ချက်များ သတ်မှတ်ပြဌာန်းခြင်းများအား ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းဦးဆောင်ဌာနသည် နိုင်ငံ၏ e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သော Government to Government (G2G), Government to Business (G2B) နှင့် Government to Citizens (G2C) ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့်သူများနှင့် ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းဦးဆောင်ဌာနသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးအား တိုက် ရိုက်တာဝန်ခံ၍ လမ်းပြမြေပုံ (Roadmap) အတိုင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်မှပြဌာန်းထားသော ဥပဒေနှင့်အညီ လိုအပ်သော လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားရှိရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၃.၁.၂) မျှဝေ အသုံးပြုသည့် ကွန်ယက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ (Shared Network and Infrastructure)

၇၇။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုပမာဏ ကြီးမားစွာ တည်ဆောက်ရသော data centres, servers, network equipment, storage, spectrum အစရှိသည့် ကွန်ယက်များနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများအား ထိရောက်စွာနှင့် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် မျှဝေအသုံးပြုသည့် မူဝါဒလမ်းစဉ်အား ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကွန်ယက်များနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများအား Focal Ministry ဖြစ်သော ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီး ဌာန မှတာဝန်ယူ၍ အကောင်အထည်ဖော်၊ တည်ဆောက်၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် လည်ပတ်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက်သွား၍ အစိုးရဌာနများမှ နောင်တွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြု လာမည့် Shared Application များနှင့် Specific Application များ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် လိုအပ်သလိုအဆင့်မြှင့်တင်တိုးချဲ့တည်ဆောက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၃.၁.၃) ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များ (Common Data Services)

၇၈။ အစိုးရမှ နိုင်ငံသားများအား အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာ တွင် လွယ်ကူလျင်မြန် ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအကြား အချက်အလက် များမျှဝေ၍ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရယူအသုံးပြုနိုင်ရေးသည် အလွန်အရေးကြီးသည့် အချက် တစ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစားအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန (Key

Ministry) မှ စတင်အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက်စုစည်းထားရှိသော အချက်အလက်များ အား သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းမှ အသုံးပြုမည့်အစား အခြားသက်ဆိုင်သည့် အစိုးရ ဌာနများမှ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲ ကြီးကြပ်၍ ဘုံ အဖြစ် ရယူ အသုံးပြုနိုင် မည့် အချက်အလက်များ အနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားရှိ အသုံးပြုခွင့်ပေးမည်ဆိုပါက စီမံကိန်းများ ထပ်တူ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းများ (Duplicated Projects) ကို ရှောင်ရှားနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေမည့်အပြင် ဝင်ငွေခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် အခြားကုန်သွယ်လုပ်ငန်း ခွန်များ ကောက်ခံခြင်းတို့တွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

၇၉။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များ စုစည်းတည်ဆောက်ထားရှိ၍ အခြားသက်ဆိုင်သည့် အစိုးရ ဌာနများမှ ရယူသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် ဦးစားပေး၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ် ပါသည်။ အချက်အလက်များအား အခြားသက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဌာနများမှ ချိတ်ဆက်ရယူ သုံးစွဲနိုင်ရာတွင် စနစ်တကျ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲနိုင်မည့် အစီအမံများနှင့် လုံခြုံမှုအစီအမံများအား ကနဦးအဆင့်တွင် စနစ်တကျ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပြီး Application Programming Interfaces (APIs) စနစ်အား ကနဦးအဆင့်တွင် စနစ်တကျ စတင်အသုံးပြုသွားရန် လိုအပ် ပါသည်။

၉၀။ သယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ မြေပုံတစ်ခုတည်း အသုံးပြု နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း စီမံကိန်း- One Map Myanmar Project နှင့် အခြားအလားတူ စီမံကိန်းများ Citizen Identity Information, Company Information, Land Record Information, Roads and Right of Way Information.

(၃.၁.၄) မျှဝေအသုံးပြုသည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ် များ (Shared Applications)

၈၀။ အစိုးရမှ နိုင်ငံသားများအား အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် လွယ်ကူလျင်မြန်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များအား အစိုးရဌာန များမှ ရယူအသုံးပြုပြီး အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များအား အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအကြား မျှဝေအသုံး ပြုခြင်းအား ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။

၈၁။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်၍ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များ အလွယ်တကူ စီးဆင်းနိုင်မည့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ ဖြစ်သော email, portals, video conferencing, document management system, identity and access management, application-to-application integration frameworks အစရှိသည့် ဆော့ဖ်ဝဲလ်များအား အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအကြား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တည်ဆောက်၍ မျှဝေ အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ဌာနအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမို အဆင်ပြေချောမွေ့စေပြီး အချိန်တိုအတွင်း အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်မည် (Quick Win) ဖြစ်ပြီး ထို Shared Application များအား Focal Ministry ဖြစ်သော ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ဦးဆောင်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ။ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန (ယခင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဝန်ကြီးဌာန) မှ ဦးဆောင်၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအကြားတွင် လက်ရှိ အသုံးပြုလျက်ရှိသော Electronic Document Management System, Government Personnel Management System, Civil Servant ID Management System.

(၃.၁.၅) အစိုးရဌာနများအလိုက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ် များ (Ministry Specific Applications)

၈၂။ အစိုးရမှ နိုင်ငံသားများအား အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် လွယ်ကူလျင်မြန်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ICT နည်းပညာအသုံးပြု၍ ပိုမိုစွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရေး၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရေး ဦးတည်၍ အသွင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ထိုသို့ အီလက်ထရွန်းနစ်ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များအား ဌာနဆိုင်ရာများအတွင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလာစေရေး အထူးအလေးထား ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။

၈၃။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရဌာနများသည် သတ်မှတ်ထားသော မူဝါဒ၊ Open-Integration Standards, APIs Standard အစရှိသည့် စံသတ်မှတ်ချက်များအား စနစ်တကျ သတ်မှတ်လိုက်နာကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် Application များအား မျှဝေသုံးစွဲခြင်းနှင့် မျှဝေထားသောကွန်ယက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများအား အသုံးပြုခြင်းတို့အား လိုက်နာ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၃.၁.၆) စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ (Integrated Services)

၈၄။ နိုင်ငံအများစုတွင် ICT ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မြင့်မားလာသည်နှင့်အညီ e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်လာကြပြီး Online ဝန်ဆောင်မှုများလည်း အစဉ်တိုးတက်များပြားလာလျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ တိုးတက်များပြားလာသော e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များအား အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများအလိုက်၊ ဝန်ဆောင်မှုအလိုက် သီးခြားစီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေသည့်အဆင့်မှ ဝန်ကြီးဌာနများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အမျိုးသားအဆင့်သို့ ဟန်ချက်ညီစွာ အဆင့်မြှင့်တင်ပြီး နိုင်ငံသားများအား ပိုမိုကောင်းမွန်သော Online ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ စုစည်းပေါင်းစပ်၍ (Integrated Service) များအား တည်ဆောက် အသုံးပြုသွားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၈၅။ e-Government လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်ဆံထိတွေ့သည့် ပြည်သူများအနေနှင့် အစိုးရဌာနများ၏ဝင်ပေါက်တိုင်းသို့ ဝင်ထွက်သွားလာခြင်းထက် ဝင်ပေါက်တစ်ခုတည်းမှ ဌာနအားလုံးသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရရှိရေးသည် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအသီးသီးမှ ဆောင်ရွက်ထားရှိသော Website များ၊ Online Service များအား တစ်နေရာတည်းတွင် စုစည်း၍ Single Portal ၊ Single Window ကဲ့သို့သော စနစ်များ တည်ဆောက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူလူထုသို့ လွယ်ကူလျင်မြန်သော၊ ကောင်းမွန်ထိရောက်သော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်သွားခြင်းအားဖြင့် သမားရိုးကျ ဌာနဗဟိုပြု ဝန်ဆောင်မှုစနစ်မှ သုံးစွဲသူဗဟိုပြုစနစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ။ ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသော Myanmar National Web Portal စီမံကိန်း၊ အစိုးရဌာနများ၏ Online လွှင့်တင်ထားသော Web Site များနှင့် Online

ဝန်ဆောင်မှုများကို တစ်နေရာတည်းတွင် ပေါင်းစပ်ဖော်ပြပေးမည့် စီမံကိန်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃.၁.၇) ပင်မဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများ (Channels)

၈၆။ ပြည်သူလူထုသို့ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများအား Online မှတစ်ဆင့် လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှ ပင်မဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများ (Channels) ဖြစ်သော Citizens Service Center, Call Center, Interactive Voice Response systems (IVRs), Self-Help Kiosks, Mobile Gateways, Automated Teller Machines (ATM) နှင့် အစိုးရဌာနများ၏ ဝန်ဆောင်မှုများအား ပေါင်းစပ်စုစည်းထားရှိပေးသော e-Government Portal များအား တည်ဆောက်ပေးသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားများသည် ထို ပင်မဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများအား အသုံးပြု၍ ဝန်ဆောင်မှုများအား ရယူအသုံးပြုသွား နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရဌာနများသည် သတ်မှတ် ထားသော မူဝါဒ၊ Open-Integration Standards, APIs Standard အစရှိသည့် စံသတ်မှတ် ချက်များအား စနစ်တကျ သတ်မှတ်၍ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၃.၂) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ (ICT) ဥပဒေများ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခြင်း

၈၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းထားသော ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက် အလက် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဥပဒေများမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- (က) ကွန်ပျူတာပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေ၊ (၁၉၉၆)
- (ခ) အီလက်ထရွန်းနစ်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေ၊ (၂၀၀၄၊ ၂၀၁၄)
- (ဂ) ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ၊(၂၀၁၃)

၈၈။ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ဥပဒေများတွင် ICT လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အစိုးရ အုပ်ချုပ်မှု ယန္တရားတွင် ကွန်ပျူတာနည်းပညာအား အသုံးချရေးတို့ ပါဝင်သော်လည်း တည်ဆဲဥပဒေများတွင် e-Government စနစ် တိုးတက်လာစေရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် အခြေခံအချက်များ မပါဝင်သေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၈၉။ e-Government စနစ်တွင် အီလက်ထရွန်းနစ်ဝန်ဆောင်မှု၊ သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ၊ စံ သတ်မှတ်ရေးချယ်မှု၊ ပြည့်စုံသည့် ICT တည်ဆောက်မှုပုံစံ၊ များပြားသော အစိုးရ ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အား ဆန်းစစ်ဖြေလျှော့ခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေသတ်မှတ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှု ရယူခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း၊ လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် အရည် အသွေးအာမခံမှု စသည့်အချက်များအားလုံးပါဝင်ပါသည်။ ထိုသို့ အစိုးရ လုပ်ငန်းစဉ်များ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုပါ ပြောင်းလဲပေးရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါ သည်။ သို့ဖြစ်ပါ ၍ e-Government စနစ်အား စဉ်ဆက်မပြတ်အသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်အတွက် ခိုင်မာသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြင့်သာ တွန်းအားပေး အထောက် အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၉၀။ အထက်ဖော်ပြပါ သုံးသပ်တွေ့ရှိချက်အရ e-Government ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ များနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ ဖွင့်ဆို၍ လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်း ပြင်ဆင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်း၍သော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန် ထိရောက်မှုရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

၉၁။ လက်ရှိဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်သင့်သည့် အချက်များ -

- (က) e-Government ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများ ပြီးပြည့်စုံစွာ ပါဝင်သင့်ပါ သည်။ e-Government လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး၊ ဌာန အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေး၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ပညာရေး ကဏ္ဍ တို့ကို အားပေးကူညီနိုင်ရေးတို့အတွက် တောင့်တင်းခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အား ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးကို ဖော်ပြပါဝင်သင့်ပါသည်။ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် ဌာနကို ရှင်းလင်းတိကျသည့် အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းခြင်း၊ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့အား ဖော်ပြပါဝင်သင့်ပါသည်။
- (ခ) အရှိန်အဟုန်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော် အဆင့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် ပင်မကဏ္ဍ (၃) ခု ဖြစ်သော -

- (၁) e-Government
  - (၂) ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး
  - (၃) သုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်မြှင့်တင် တည်ဆောက်ရေး စသည်တို့ ပါဝင်သော ICT ကောင်စီ ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေးကို ထည့်သွင်း ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။
- (ဂ) ICT ကောင်စီအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့်ထက်မနိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တိုက်ရိုက်တာဝန်ခံ၍ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအားလုံး ကို ဦးဆောင်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါသည်။
- (ဃ) ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ပါဝင်မှုအား တိုက်တွန်းအားပေးရန်လိုအပ်သဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံ ကွန်ပျူတာအသင်းကဲ့သို့ အစိုးရမဟုတ်သော အသင်းအဖွဲ့များ၏ အကြံဉာဏ်များ ရယူနိုင်ရန်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။
- (င) e-Government ဦးဆောင်ကော်မတီသည် ဝန်ကြီးဌာနများ၏ e-Government စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းစသည်တို့ အား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊ ဌာနများ၏ e-Government ဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက် လျာထားမှုနှင့် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ခွဲဝေချထားပေးသော ရန်ပုံငွေများအား စနစ်တကျအသုံးပြုသွားနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲခြင်း အစရှိသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များအား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသင့်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။
- (စ) e-Government ဦးဆောင်ကော်မတီသည် လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနိုင်ရ မည်ဖြစ်ပြီး၊ ပညာရေးကဏ္ဍ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)နှင့် အစိုးရ ဌာနများမှ ပညာရှင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသင့်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။
- (ဆ) e-Government ဦးဆောင်ကော်မတီသည် e-Government အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ) နှင့် ပညာရေးကဏ္ဍတို့အား ပေါင်းစပ်ပေးနိုင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

- (ဇ) အသစ်ပြဋ္ဌာန်း (သို့) ပြင်ဆင်မည့် ICT ဥပဒေတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ရှုထောင့်များလည်း ပါဝင်သင့်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည် -
  - (၁) အီလက်ထရွန်းနစ်သက်သေခံလက်မှတ်နှင့် အငြင်းပွားမှု ဆိုင်ရာများအတွက် ဝှက်စာအသုံးပြုမှု အခြေအနေ၊
  - (၂) ဉာဏစွမ်းရည် မှုပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ၊
  - (၃) အဓိကကျသောအရေးကြီးသည့်အခြေခံအဆောက်အအုံ ကာကွယ်ရေး၊
  - (၄) ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး၊
  - (၅) ဆိုက်ဘာမှုခင်း၊
  - (၆) လူမှုကွန်ရက် အသုံးပြုမှုအတွက် ကျင့်ဝတ်နှင့် ဥပဒေရေးရာ၊
  - (၇) e-Commerce လုပ်ငန်းများ၊(ဥပမာ-အီလက်ထရွန်းနစ်ငွေပေးချေမှု)
  - (၈) ပုဂ္ဂလိကလုံခြုံရေးနှင့် အချက်အလက်ကာကွယ်ရေး၊
  - (၉) အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်း၊

(၃.၃) အလွယ်တကူချဲ့ထွင် အသုံးပြုသွားနိုင်မည့် ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများ

၉၂။ ပင်မ ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ရာ၌ နောင်အနာဂတ်တွင် တိုးတက်များပြားလာမည့် လုပ်ငန်းများနှင့် အခြေအနေများအတွက် ကြိုတင်ထည့်သွင်း စဉ်းစားပြီး အလွယ်တကူချဲ့ထွင်အသုံးပြုသွားနိုင်မည့် နည်းပညာများရွေးချယ်၍ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုနည်းပညာများမှာ-

- (က) Cloud computing
  - (ခ) Virtualisation
  - (ဂ) Infrastructure as a Service (IaaS)
  - (ဃ) Software as a Service (SaaS)
  - (င) Platform as a Service (PaaS)
  - (စ) Pay-as-you grow model with transaction/ outcome based pay-out
  - (ဆ) Chargeback model for ministries using the infrastructure
- တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၃.၃.၁) Open-Source စနစ်များအား အသုံးပြုသွားခြင်း (Open Standards)

၉၃။ e-Government စီမံကိန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် Open-Source စနစ်များအား ကနဦးစတင် အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။ Open-Source Based Innovation စနစ်သည် Open Standards-Based System ၏ အဓိက အချက်ဖြစ်ပါသဖြင့် e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အသုံးပြုသွားသင့်သော စနစ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ Open-Source စနစ်များအားအသုံးပြုသွားခြင်းအားဖြင့် ရေရှည်ကာလတွင် ငွေကြေး ကုန်ကျမှုသက်သာစေသည့် အကျိုးကျေးဇူးများအား သိသာထင်ရှားစွာ ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၃.၃.၂) ပြည်တွင်းဘာသာစကား အဆင်သင့်ဖြစ်မှု (Local-language ready)

၉၄။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များတွင် ရေးသားအသုံးပြုမည့် ဘာသာစကားများသည် အင်္ဂလိပ်နှင့် မြန်မာဘာသာစကား နှစ်မျိုးဖြင့် အသုံးပြုသွားနိုင်ရေးဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ မြန်မာဘာသာစကားအား e-Government Application များတွင် အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် မြန်မာစာယူနီကုဒ်စနစ်အား စံအဖြစ် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်း၍ အသုံးပြုသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ အခြားတိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားများ အားလည်း ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၃.၄) ICT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များအား မဟာဗျူဟာကျကျ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲဆောင်ရွက် သွားနိုင်မည့် အကြံပြုနည်းလမ်းများ။

၉၅။ e-Government လုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရ လုပ်ငန်းစဉ်များ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဟာဒ်ဝဲလ် ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊ ကွန်ယက်ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အဦများဝယ်ယူခြင်း၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ပျိုးထောင်ခြင်း၊ လိုအပ်သော အဖွဲ့ အစည်းများ ဖွဲ့စည်းထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ဥပဒေနှင့် မူဝါဒ၊ လမ်းညွှန် ချက်များရေးဆွဲချမှတ်ခြင်း အစရှိသည့် ICT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အမျိုးမျိုး ပေါင်းစပ်ပါဝင်လျက်ရှိ ပါသည်။ ထိုသို့များပြားလှသော လုပ်ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် အစိုးရဌာနများတွင် ICT နည်းပညာကျွမ်းကျင်သည့် ဝန်ထမ်းအရေအတွက် လုံလောက်မှုမရှိခြင်း၊ ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ပြည့်ဝမှုမရှိခြင်းစသည့် အခက်အခဲများကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍသို့ ရောက်ရှိလျက်ရှိပြီး လျင်မြန်စွာဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် များစွာ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည် ဖြစ်ပါ သည်။

၉၆။ ထိုသို့ ဟုဒ်ဝဲလ်၊ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များနှင့် ကွန်ယက်ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အဦများ ဝယ်ယူတည်ဆောက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း အစရှိသည့် ICT ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းရပ်များအား ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်ငန်းများ အပ်နှံဆောင်ရွက်ရာ၌ စံသတ်မှတ်ချက်မူဘောင် (Standard Frameworks) များအား လိုက်နာကျင့်သုံး၍ မဟာ ဗျူဟာ ကျကျ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ- Service Level Agreements (SLAs), CIPS11 (Chartered Institute of Procurement and Supply)

၉၇။ အောက်ဖော်ပြပါ ICT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များအား အဓိကထားပြီး မဟာဗျူဟာ ကျကျ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

- (က) ဆော့ဖ်ဝဲလ်ရေးခြင်း၊ Source Code၊ Data နှင့် Database၊
- (ခ) ပင်မ ICT အခြေခံအဆောက်အဦများ၊ (Servers, Network, Storage, Security Infrastructure နှင့် Data Centers)
- (ဂ) ပုံစံထုတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) ဉာဏစွမ်းရည်နှင့် မူပိုင်ခွင့်၊ နည်းလမ်းများ၊ မူဝါဒနှင့် နည်းပညာ၊
- (င) ICT Application များ၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း များတွင် အသုံးပြုသည့် ကိရိယာများ၊

၉၈။ Myanmar e-Governance Master Plan အား ဝန်ကြီးဌာနများတွင် စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းရပ်များအတွက် အစိုးရဌာနများတွင် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် လိုအပ်မည်ဖြစ်ရာ အချို့သော လုပ်ငန်းရပ်များအား ပြည်တွင်းပြည်ပ တတိယအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များနှင့်မှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း(၄)

ကနဦးအဆင့်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်သင့်သောလုပ်ငန်းများ

(၄.၁) စတင်တည်ဆောက်သင့်သော ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများ

၉၉။ e-Government Application များအသုံးပြုသွားနိုင်ရန်အတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များဖြစ်သော Cloud Infrastructure၊ Cluster of National Data Centre၊ Data Centres နှင့် e-Government Network Backbone စသည်တို့အား စတင်တည်ဆောက်သွားပြီး မျှဝေအသုံးပြုသွားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁၀၀။ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ယူ၍ အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် စတင်တည်ဆောက်သင့်သော ICT အခြေခံအဆောက်အအုံများမှာ-

- (က) Myanmar Cloud Infrastructure for e-Government
- (ခ) Cluster of National Data Centres for hosting e-Government applications
- (ဂ) Quick win service infrastructure platform
- (ဃ) e-Government network backbone တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၂) စတင် ရေးသားအသုံးပြုသင့်သော ICT အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ် များ။

၁၀၁။ e-Government စနစ်၏ အောင်မြင်မှုအား ပြည်သူလူထုသို့ Online ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်သည့်အခြေအနေဖြင့် အဓိကတိုင်းတာသည်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းတွင် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ ကျယ်ပြန့်စွာအသုံးပြုလာနိုင်ရေးနှင့် ရေရှည်အသုံးပြုသွားနိုင်ရေးတို့အား ဦးစားပေး၍ ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၂.၁) Shared Applications and Common Data Services

၁၀၂။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဌာနများမှ အမျိုးမျိုးကွဲပြား ခြားနားသော နည်းပညာများအသုံးပြု၍ သီးခြားစီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုလုပ်သင့်ပဲ သဘော သဘာဝတူညီသည့် လုပ်ငန်းများအား စုစည်းပေါင်းစပ်၍ မျှဝေအသုံးပြုနိုင်ရန် Shared Application များအဖြစ် ကနဦးအဆင့်၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။ စတင် တည်ဆောက်အသုံးပြုသွားသင့်သော အများမှ မျှဝေအသုံးပြုသည့် Centralized Shared Application များအား အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

- (က) National Government Portal
- (ခ) Citizen ID Management System
- (ဂ) Document Management System
- (ဃ) Civil Service Identity Management System
- (င) e-Government Call Centre
- (စ) Human Resource Management System (HRMS)

၂၀၆။ (၁) ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သော e-Payment Gateway, e-Procurement, e-Tender, Financial Management System, Account Management System, e-Banking, Taxation System အစရှိသည့် လုပ်ငန်းများအား စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှဦးဆောင်၍ ဌာနများအားလုံး တစ်ပြေးညီမျှဝေ အသုံးပြုနိုင်ရန်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(၂) သဘာဝအရင်းအမြစ်အသုံးချမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍတွင်ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်သော Geographic Information System (GIS), Land/ Resident Registration Management System အစရှိသည့် လုပ်ငန်းများအား

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန (သို့) သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ဦးဆောင်၍ ဌာနများအားလုံး တပြေးညီ မျှဝေ အသုံးပြုနိုင်ရန် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

- (၃) ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်သော Company/Industries Registration and Management System (Business Hub), e-Trade အစရှိသော စနစ်များအား ဦးဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုရွေးချယ် သတ်မှတ်၍ ဌာနများအားလုံး တစ်ပြေးညီမျှဝေအသုံးပြုနိုင်ရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၁၀၃။ ထို့အပြင် ဘုံ အဖြစ်ထားရှိပြီး အသုံးပြုနိုင်သည့် အချက်အလက်များ (Common Data Hub) အား ဌာနအဖွဲ့အစည်းများမှ အမျိုးမျိုးကွဲပြားခြားနားသော နည်းပညာများ အသုံးပြု၍ သီးခြားစီ တည်ဆောက်အသုံးပြုခြင်းများ မပြုလုပ်သင့်ပဲ Focal Ministry မှ ဦးဆောင်၍ သက်ဆိုင်သည့်ဝန်ကြီးဌာနများမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ကာ စုစည်း တည်ဆောက်ထားရှိပြီး အများမှ ရယူအသုံးပြုသွားနိုင်ရန် Common Data Services များအဖြစ် ကနဦးအဆင့်၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် သွားသင့်ပါသည်။ စတင်တည်ဆောက် အသုံးပြုသွားသင့်သော ဘုံ အသုံးပြုသည့် အချက်အလက် ဝန်ဆောင်မှုများမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) National Data Base/ National Data Hub
- (ခ) National Map/GIS
- (ဂ) Citizen ID information
- (ဃ) Company Registration information
- (င) Centralized Human Resource

ဥပမာ။ National Data Hub ဖြစ်သော National ID Registration Information (နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး မှတ်ပုံတင်စနစ်တွင် ပါဝင်သည့် အချက်အလက်များ)သည် e-Government Application များ၊ e-Service များမှ ဘုံအဖြစ် ရယူအသုံးပြုနိုင်ရန် အခြေခံအကျဆုံး အချက်အလက်များဖြစ်သဖြင့် Focal Ministry မှ ဦးဆောင်၍ အဓိကသက်ဆိုင်သည့် ဝန်ကြီးဌာနဖြစ်သော အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ဌာနများအားလုံး၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြည်သူများအားလုံး တစ်ပြေးညီ မျှဝေအသုံးပြုနိုင်ရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(၄.၂.၂) Ministry Specific Application များ

၁၀၄။ အချို့သော အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များသည် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝအလိုက် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် သီးခြား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ (Ministry Specific Applications) အနေဖြင့် ရေးသား အသုံးပြုသွားနိုင်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝအလိုက် ဦးစားပေး၍ သီးခြားဆောင်ရွက်သွားသင့်သော ဌာနများနှင့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ် ဥပမာများအား အောက်ပါအတိုင်း ဇယား (၁) ဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

စဉ်	ဦးစားပေး လုပ်ငန်း/စီမံကိန်း	အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် ဌာန/အဖွဲ့အစည်း	မှတ်ချက်
၁။	(၁) Track Maintenance System (၂) Passenger Reservation System (၃) Control Room automation s ystem (၄) Freight Operations management System (၅) Vehicle Registration management System (၆) Driver License management System (၇) Multi-modal transport system	ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	

	(၈) Smart Transport management system (၉) Terminal Operating system		
၂။	(၁) Consumer Services (Billing, Grievance Redressal) (၂) Automatic Data Logging (၃) Energy Accounting and Auditing	လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန	
၃။	(၁) Land Acquisition Management (၂) Asset Management System (၃) Core ERP (Material Management) (၄) Housing Allotment management system (၅) GIS System	ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	
၄။	(၁) Business Promotion Portal (၂) Establishment of an e-commerce Platform (၃) Consumer Protection Platform	စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	
၅။	(၁) Customs Electronic Data Interchange (၂) Central Budgeting & Financial Management System (၃) Commercial Tax System (၄) Income Tax Management System (၅) Social Welfare Scheme Development and Tracking (၆) Aid Information Management System (AIMS)	စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန	
၆။	(၁) Crime and Criminal tracking systems (၂) Missing Person and Most Wanted list portal (၃) Online registration of associations (၄) Prison Case Management	ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန	

၇။	(၁) National ID for Citizens (၂) Census Data Management (၃) Visa Management System	အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန	
၈။	(၁) e-payment system (၂) Online Banking System	မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်	

ဇယား (၁)။ ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝအလိုက် ဦးစားပေး၍ သီးခြားဆောင်ရွက်သွားသင့်သော ဌာနများ နှင့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ် ဥပမာများ

၁၀၅။ အစိုးရမှ နိုင်ငံသားများအား အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် လွယ်ကူလျင်မြန်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား ICT နည်းပညာအသုံးပြု၍ ပိုမိုစွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်ဝသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရေး၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရေး ဦးတည် အသွင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များအား ဌာနဆိုင်ရာများတွင် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလာစေရေး အထူးအလေးထား ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သွားရန်လိုအပ်ပါသည်။

၁၀၆။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကနဦးအဆင့်တွင် အစိုးရဌာနများသည် သတ်မှတ်ထားသော မူဝါဒ၊ Open-Integration Standards, APIs Standard အစရှိသည့် စံ သတ်မှတ်ချက်များအား စနစ်တကျ သတ်မှတ်လိုက်နာကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် Application များအား မျှဝေသုံးစွဲခြင်းနှင့် မျှဝေထားသော ကွန်ယက်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများအား အသုံးပြုခြင်းများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၄.၂.၃) Integrated Services

၁၀၇။ e-Government လုပ်ငန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သည့်အခါတွင် အစိုးရလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်ဆံ ထိတွေ့သည့် ပြည်သူများအနေနှင့် အစိုးရဌာနတိုင်း၏ ဝင်ပေါက်တိုင်းသို့ ဝင်ထွက်သွားလာခြင်းထက် ဝင်ပေါက်တစ်ခုတည်းမှ ဌာနအားလုံးသို့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခွင့်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် ရိုးရှင်းလွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်စေ

ရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူလူထုမှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားများအား Online ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝ တူညီ သည့်၊ စုစည်းပေါင်းစပ်၍ အသုံးပြုသင့်သည့်စနစ်များအား ဌာနများမှ အမျိုးမျိုးကွဲပြား ခြားနား သောနည်းပညာများအသုံးပြု၍ သီးခြားစီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း များ မပြုလုပ်သင့်ပဲ ပေါင်းစပ်စုစည်း၍ လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်မည့် စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ (Integrated Services) တည်ဆောက်ပေးခြင်းအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်သွားသင့်ပါသည်။

၁၀၈။ ထိုသို့ တစ်ပြေးညီ အသုံးပြုနိုင်ရန် Electronic Service Platform Solutions, Unified Interface စနစ်များအား စံ သတ်မှတ်၍ အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် မူဝါဒ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဦးဆောင် အဖွဲ့အစည်း ၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် e-Government လုပ်ငန်းရပ်များ၏ သဘောသဘာဝအလိုက် လုပ်ငန်း နှင့် အဓိက သက်ဆိုင်မည့်ဝန်ကြီးဌာနများ (Key Ministries) ပါဝင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အမျိုးသားအဆင့် (National Level) အနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေး ဦးတည်ချက်ထား၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ စတင်တည်ဆောက် အသုံးပြုသွားသင့်သော စုစည်းပေါင်းစပ်ထားရှိသည့် ဝန်ဆောင်မှု များ(Integrated Services) မှာ Single Windows Orchestration Across Organization National Web Portal ဖြစ်ပါသည်။

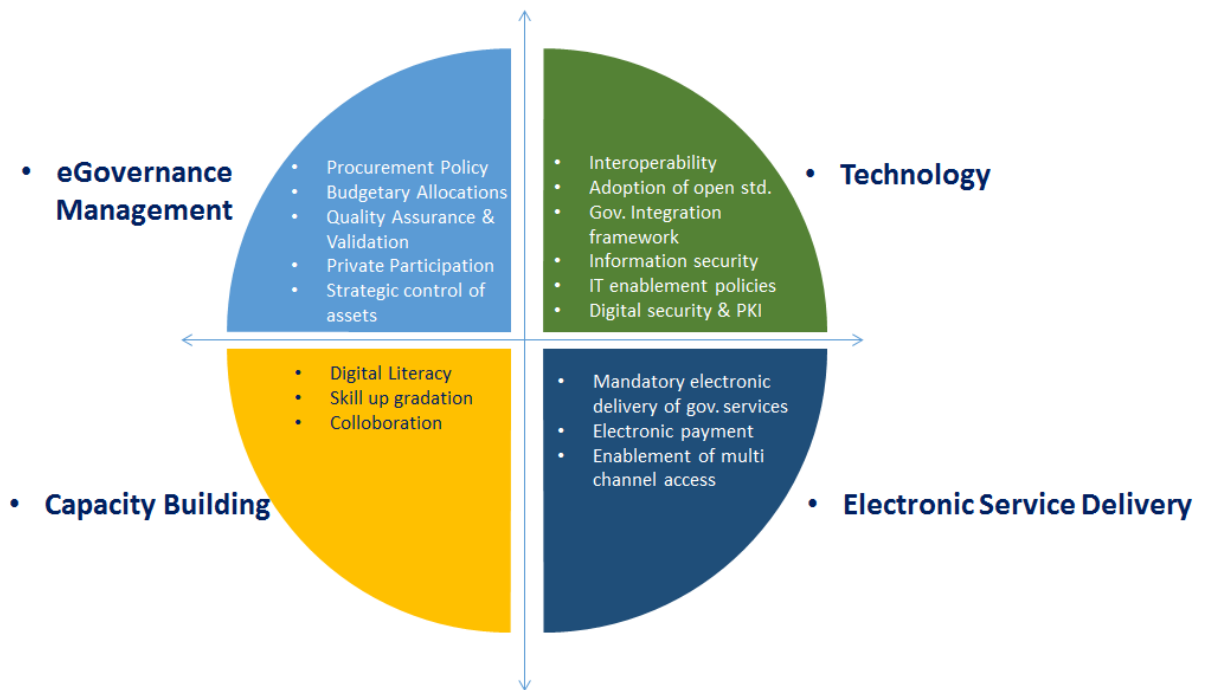
၁၀၉။ ထိုကဲ့သို့ e-Government လုပ်ငန်းရပ်များအား မဟာဗျူဟာကျကျ ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည့် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ် သိသိသာသာ လျော့ချနိုင် ပြီး အကျိုးသက်ရောက်မှုလည်း မြင့်မားမည်ဖြစ်ပါသည်။ e-Government အား အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရာတွင် နိုင်ငံသားများအားလုံးတစ်ပြေးညီအသုံးပြုရန် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော စနစ်၊ပုံစံတစ်မျိုးတည်းအား စံသတ်မှတ်ပြီး အမျိုးသားအဆင့်အနေဖြင့် တပြိုင်နက် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါက အချိန်နှင့်ငွေကြေးကုန်ကျမှုသက်သာပြီး လျင်မြန်စွာ အောင်မြင်မှုရရှိ နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၃) စတင်ရေးဆွဲချမှတ်သင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁၁၀။ အချို့သော e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ပါဝင် ပတ်သက်သူများ၊ နည်းပညာများ၊ နယ်ပယ်ပေါင်းစုံနှင့် ကာလရှည်ကြာစွာ နက်နက်နဲနဲ အကောင်

အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောကြောင့် အသုံးပြုမည့် စက်ပစ္စည်းများ၊ ဆော့ဖ်ဝဲလ် များ၊ ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဖြေလျော့မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ပြောင်းလဲမှုတို့ကို သေချာ ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အောင်မြင်ခဲ့ပြီးသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံကောင်း များအား လိုအပ်ပါက ကိုးကားခြင်း၊ အသုံးချခြင်းဖြင့် ဘုံရည်မှန်းချက်နှင့် မဟာဗျူဟာတို့ကို ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၁၁။ e-Government မူဝါဒမူဘောင်တွင် ပါဝင်သင့်သော အခြေခံမူများ၊ ရည်မှန်းချက် များသည် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်မှု၊ လက်ခံကျင့်သုံးမှု၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှု၊ ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်မှုနှင့် အသုံးချနိုင်မှုတို့ ကို ဦးတည်ရေးဆွဲထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ အနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ လမ်းစဉ် မူဘောင်အသစ်များကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည့်အပြင် လက်ရှိမူဝါဒများကို ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်း ထိရောက်စေရေး ပြင်ဆင်မွမ်းမံနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ (၃) ။ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒ

(၄.၃.၁) နည်းပညာဆိုင်ရာ မူဝါဒ

၁၁၂။ အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် Open Standard အား လက်ခံကျင့်သုံးသည့် မူဝါဒ။ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ အချင်းချင်းကြားတွင် e-Government စနစ်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခုသည် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာစွာဖြင့်အပြန်အလှန် သတင်းအချက်အလက် ဖလှယ်နိုင်ရမည်။ Open Standard ၏ လက်ရှိနည်းပညာ အားသာချက်အဖြစ် အချက် အလက်များ အပြန်အလှန်ပေးပို့ ဖလှယ်နိုင်ပါသည်။ Open Standard အား လက်ခံ ကျင့်သုံးခြင်း အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် အရည်အသွေးပိုမိုကောင်းမွန်ခြင်း၊ ယုံကြည်စိတ်ချရခြင်း၊ ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ထိရောက်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ Open Standard ကို အသုံးပြုပြီး ရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် လမ်းညွှန်ချက် ချမှတ်နိုင်မည့် ပြီးပြည့်စုံသည့် မူဝါဒသည် အရေးကြီးကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၁၃။ အုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍများ ပေါင်းစပ်မှု မူဝါဒမူဘောင်။ ပြည်သူများသို့ ပိုမို ပြည့်စုံပြီး အကျိုးရှိစွာ ထိရောက်စွာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဌာနများအကြားတွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်ဖလှယ်ခြင်းတို့ကို မဖြစ်မနေ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် e-Government စနစ်အား လက်ခံကျင့်သုံးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဌာနအသီးသီးမှ အသုံးပြုသော နည်းပညာများသည် သောင်းပြောင်းထွေလာ ရောထွေးနေမည်သာဖြစ်ရာ ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့် အီလက်ထရွန်းနစ် အချက်အလက်များဖလှယ်ခြင်းတို့တွင် အခက်အခဲများ များစွာ ပေါ်ပေါက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ များပြားလာမည့်စနစ်များအား အချက်အလက်ဖလှယ် စုစည်းအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ပေါင်းစပ်နိုင်မည့်ကျောရိုး စံ သတ်မှတ်ချက်ချမှတ်နိုင်ရန် မူဝါဒ တစ်ရပ် ချမှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၄။ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေး မူဝါဒ။ e-Government စနစ်သည် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများမှ အမျိုးမျိုးသော နည်းပညာများပေါင်းစပ်၍ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း (Independent Software Vendors (ISVs), Data Center facility providers, Network Service Providers, Original Equipment Manufacturers (OEMs), IT Services Providers, etc...) ဌာနအဖွဲ့အစည်း အမျိုးမျိုးနှင့် နယ်မြေအမျိုးမျိုးတို့မှ အကောင်အထည်ဖော် ဝန်ဆောင်မှုပေးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ e-Government စနစ် လုံခြုံမှုရှိစေရေးအတွက် မူဘောင်

ချမှတ်ရာတွင် တိကျရှင်းလင်းစွာဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု၏ လုံခြုံမှုအဆင့်အတန်းအား သတ်မှတ် ပေးနိုင် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၅။ မျှဝေအသုံးပြုသည့် IT အခြေခံအဆောက်အအုံ (Cloud အပါအဝင်) မူဝါဒ။ ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်ဝန်ဆောင်မှု၊ Data Center တည်ဆောက်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းလည်ပတ်မှုနှင့် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ထားသည့် Application များအား Data Center တွင် စုပေါင်းထားရှိခြင်း စသည့်အချက်အလက်များအား တိကျရှင်းလင်းသည့် မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားရန် ဖော်ပြထားပါသည်။ Cloud Computing နည်းပညာအသုံးချနိုင်ရေးကိုလည်း ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားသင့်ကြောင်း၊ cloud နည်းပညာအား အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် e-Service များ ပိုမိုလျင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင် ပြီး၊ အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှုကိုလည်း ပိုမို၍ အကျိုးရှိစွာ အသုံးချနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြ ထားပါသည်။

၁၁၆။ Digital Security and Public Key Infrastructure (PKI) မူဝါဒ ။ အစိုးရ ဌာနများ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ကွန်ရက်ပေါ်တွင် အီလက်ထရွန်းနစ် အချက်အလက်များအား ပေးပို့ခြင်း၊ မျှဝေခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် ဒစ်ဂျစ်တယ် သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေးနှင့် PKI စနစ်အား အသုံးပြု၍ အချက်အလက်များ ပေးပို့လက်ခံနိုင်ရေးအတွက် မူဝါဒချမှတ်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။

- (က) သက်သေခံခြင်းနှင့် အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် e-Government စနစ်တွင် ဒစ်ဂျစ်တယ်လက်မှတ် အသုံးပြုရန် အားပေးခြင်း၊
- (ခ) Certification Authorities (CA) အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင် ရေး အားပေးသည့် နည်းဥပဒေနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံ ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- (ဂ) ဒစ်ဂျစ်တယ်လက်မှတ်အား CA အချင်းချင်းကြားတွင် အပြန်အလှယ် အသိအမှတ်ပြု သက်သေခံနိုင်ရန် ပြုလုပ်ခြင်း၊
- (ဃ) e-Government စနစ်တွင် ဒစ်ဂျစ်တယ်လက်မှတ် အသုံးပြုခြင်းအတွက် တိကျ ရှင်းလင်းသည့် လမ်းညွှန်ချက် ထုတ်ပြန်ခြင်း၊

(၄.၃.၂) အီလက်ထရွန်းနစ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ

၁၁၇။ အီလက်ထရွန်းနစ်ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒ။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများမှ ဝန်ဆောင်မှုများအား အီလက်ထရွန်းနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် တိကျ ခိုင်မာသည့် လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များအား ဖြေလျော့ခြင်း၊ ပိုမို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစေရေး၊ အွန်လိုင်းမှ ဖောင်တင်ခြင်း၊ အွန်လိုင်းမှ ငွေပေးချေ ခြင်း တို့အတွက် တိကျသော မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက် ထုတ်ပြန်ထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၈။ နည်းလမ်းပေါင်းစုံဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရေး မူဝါဒ။ အစိုးရဌာနများမှ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် (G2B) နှင့် ပြည်သူများ(G2C) ထံသို့ နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် (Web, Mobile Device, Citizens Centers, Call Centers and Self-Help Kiosks etc...) ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါ သည်။

၁၁၉။ အီလက်ထရွန်းနစ် ငွေပေးချေခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒ။ အွန်လိုင်းမှ အီလက် ထရွန်းနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ငွေပေးချေခြင်းကို အားပေးသည့် လက်ခံသည့် မူဝါဒချမှတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မူဝါဒတွင် electronics payment gateways နှင့် သက်ဆိုင်သည့် လမ်းညွှန်ချက် များကို လည်း ချမှတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံဗဟိုဘဏ်နှင့် သက်ဆိုင် ရာဝန်ကြီးဌာနများသည် အီလက်ထရွန်းနစ်ငွေပေးချေရေးစနစ်အား ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၃.၃) လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် မြှင့်တင်တည်ဆောက်ခြင်း မူဝါဒ

၁၂၀။ ဒစ်ဂျစ်တယ်တတ်မြောက်မှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း မူဝါဒ။ အစိုးရ ဝန်ထမ်းများနှင့် ပြည်သူများ၏ ICT တတ်မြောက်မှုအဆင့် မြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် တိကျ ရှင်းလင်းသောမူဝါဒချမှတ်၍ နှစ်စဉ် အကဲဖြတ်ဆန်းစစ် ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍတွင် ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်မှုဖြင့်လည်း လူ့ စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များအား အဆင့်မြှင့်တင်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၃.၄) e-Government စီမံခန့်ခွဲမှု မူဝါဒ

၁၂၁။ **ပစ္စည်း ဝယ်ယူရေး မူဝါဒ။** ဟာဒ်ဝဲလ်၊ ဆော့ဖ်ဝဲလ်နှင့် ICT ဝန်ဆောင်မှု များအား တင်ဒါခေါ် ဝယ်ယူခြင်းအတွက် တိကျရှင်းလင်းသော မူဝါဒ ချမှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါ သည်။

၁၂၂။ **e-Government ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေ သတ်မှတ်ခြင်း မူဝါဒ။** အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် e-Government လုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သော ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တိကျခိုင်မာသောလမ်းညွှန်ချက်ရှိရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ဘဏ္ဍာငွေ ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေရေးကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၂၃။ **ပုဂ္ဂလိကနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း မူဝါဒ။** e-Government စနစ်အား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရ ဘတ်ဂျက်တစ်မျိုးတည်းကိုသာ သုံးစွဲရမည် မဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိက၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရယူကာ အကျိုးအမြတ်ခွဲဝေယူသည့် ပုံစံဖြင့်လည်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းပုံစံ များကို လည်း တိကျရှင်းလင်းစွာ မူဝါဒ သတ်မှတ်ထားရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၂၄။ **အရည်အသွေးသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အာမခံ ကာလဆိုင်ရာ မူဝါဒ။** e-Government စနစ်သည် သတင်းအချက်အလက်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာကို အသုံးပြုကာ အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များအား ပြည်သူများအား ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် စွမ်းဆောင်ရည် ကောင်းရမည်၊ လိုအပ်သလို တိုးချဲ့နိုင်ရမည်၊ စံချိန် စံညွှန်း ပြည့်မီရမည်၊ အပြန် အလှန်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်၊ စာရွက်စာတမ်းလုပ်ငန်း အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ပြီး လုံခြုံမှုရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၄) စတင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းသင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များ

၁၂၅။ e-Government စနစ်များ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ပေါင်းစပ် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင် ရေး၊ နည်းပညာပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အမျှ အဆင့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးနှင့် လုပ်ထုံး

လုပ်နည်း ပြောင်းလဲမှုများမရ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လိုအပ်ပါက ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းပညာနှင့် စက်ပစ္စည်းများအား စံ သတ်မှတ် ပေးထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာ စံ သတ်မှတ်ချက်များအား နိုင်ငံတကာ စံ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်သွားနိုင်သလို ပြည်တွင်း လိုအပ်ချက်အရ ပြည်တွင်း စံ သတ်မှတ်ချက်များကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ သတ်မှတ်ရာတွင် နည်းပညာကန့်သတ်ရန် တစ်ခုတည်းမဟုတ်ဘဲ စနစ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အဆင်ပြေစွာနှင့် အပြန်အလှန်လုံခြုံမှုရှိစွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဖော်ပြပါ အချက်များအား စံ သတ်မှတ် သွားသင့်ပါသည်-

- (က) သတင်းအချက်အလက်လုံခြုံရေး (Information Security)
- (ခ) နည်းပညာနှင့် ပုံစံထုတ်ခြင်း (Technology and Architecture)
- (ဂ) လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စာရွက်စာတမ်း စီမံခန့်ခွဲမှု (Workflow and Document Management)
- (ဃ) ဆော့ဖ်ဝဲလ်ရေးသားခြင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ခြင်း (Software Development)

၁၂၆။ စံ သတ်မှတ်ချက်များ ထုတ်ပြန် ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာအသင်းချုပ်၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံချိန်စံညွှန်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးချက်များ အစရှိသည်တို့ကို ကိုးကား၍ ပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ခြင်းဆိုင်ရာကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ ICT စံ သတ်မှတ်ချက်များ၊ အတွေ့အကြုံကောင်းများကိုလည်း လေ့လာ၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမည့် အချက်များကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။

၁၂၇။ အစိုးရ၏ အီလက်ထရွန်းနစ်ဝန်ဆောင်မှုများအား ပြည်သူများအားလုံးမှ သိရှိနားလည်နိုင်စေရေး မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ဖော်ပြဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သော ကွန်ပျူတာသုံးမြန်မာစာစနစ်အား နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်း၊ မြန်မာဘာသာစကားရေးထုံး လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ စံ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များတွင် နိုင်ငံတကာ စံ နှုန်းကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဘာသာစကားဆိုင်ရာ စံ နှုန်းတွင် ဘာသာစကား ရေးထုံးများ၊ သတ်မှတ်ချက်များ၊ အမြင်ပြောင်းလဲမှု၊ ကြီးစဉ် စီစဉ်မှု အစရှိ

သည်တို့ကို လိုက်နာရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ ပြည်သူ့အများ သိရှိနားလည်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး အသုံးပြုမှု တွင်ကျယ်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာစကား အပြင် တိုင်းရင်းသား ဘာသာ စကားဖြင့် အသုံးပြု ဖော်ပြနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့် သတ်မှတ်၍ နိုင်ငံတကာမှ အသိ အမှတ်ပြုထားသည့် ယူနီကုဒ် ကုဒ်ပွိုင့်များကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်ရေးအား ထည့်သွင်း စဉ်းစား ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၄.၁) ဆောင်ရွက်သွားသင့်သော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ စံ သတ်မှတ်ချက်များ

- (က) Develop Information Security Assurance standards
- (ခ) Develop IT Service Management standards
- (ဂ) Develop Public Records Management standards
- (ဃ) Develop Information Access and Transfer Protocols
- (င) Develop Interoperability and Integration standards
- (စ) Develop e-Government Workflow standards
- (ဆ) Develop e-Government Project Documentation standards
- (ဇ) Develop Software Development Lifecycle Model standards
- (ဈ) Develop Enterprise Architecture Framework standards
- (ည) Develop IT Government and Management standards
- (ဋ) Develop System Testing standards
- (ဌ) Develop a Public Key Infrastructure
- (ဍ) Develop standards for ICT Skill development
- (ဎ) Develop a Risk Assessment Framework
- (ဏ) Develop Encoding Standards
- (တ) Develop Fonts (Standardised across platforms)
- (ထ) Develop Project Management Skills Framework
- (ဒ) Develop Burmese Language Standards
- (ဓ) Develop Metadata and Data Standards for Application Domains

(၄.၅) စတင်ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားသင့်သော အဖွဲ့အစည်းများ

၁၂၈။ e-Government လုပ်ငန်းများ မအောင်မြင်ရသည့် အကြောင်းရင်းများတွင် တိကျသော ရည်မှန်းချက်မရှိခြင်း၊ နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှု မရှိခြင်း၊ လက်ရှိ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းရန် ခက်ခဲခြင်း၊ မူဝါဒနှင့် နည်းဥပဒေ အားနည်းခြင်းတို့ပါဝင်သည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် e-Government အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြီး အင်အားတောင့်တင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းထားသော အဖွဲ့အစည်း လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် နည်းလမ်းများကို လေ့လာ၍ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သင့်လျော်မည့် ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံအား အကြံပြုဖော်ပြထားပါသည်။

(၄.၅.၁) ICT ကောင်စီဖွဲ့စည်းခြင်း

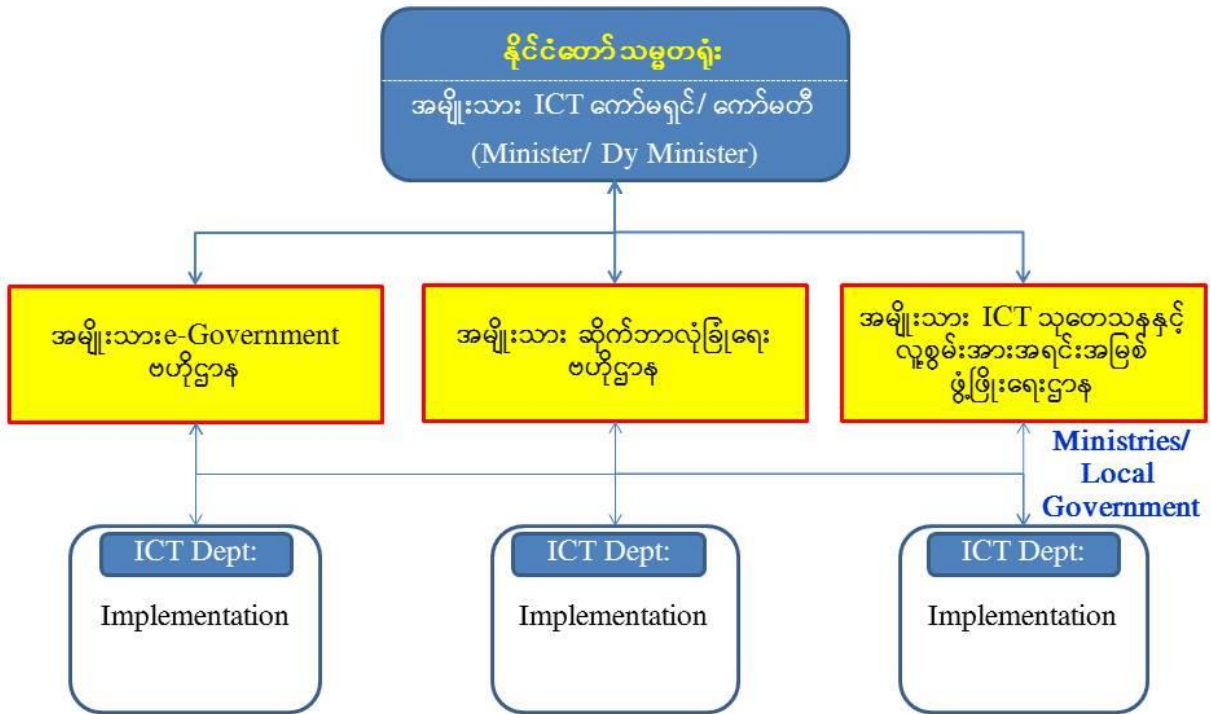
၁၂၉။ e-Government အားတာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် အဖွဲ့အစည်း၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများတွင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု၊ မူဝါဒချမှတ်နိုင်မှု၊ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းပေးနိုင်မှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် ပူးပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်မှု စသည်တို့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ သင့်လျော်သော အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းပေးထားပြီး အားကောင်းသည့် ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံဖြင့်သာ အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ e-Government လမ်းပြမြေပုံအတိုင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်စီအား ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(၄.၅.၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၃၀။ e-Government လုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ICT ကောင်စီအား နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုဖြင့် ဖော်ပြပါ ပုံအတိုင်း ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ICT ကောင်စီအား ပေးအပ်မည့် အခွင့်အာဏာအတွက် မူဝါဒ၊ စံ သတ်မှတ်ချက်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာခွဲဝေမှု၊ ဘတ်ဂျက် ခွဲဝေလျာထားမှု အစရှိသည့် အချက်များ ပါဝင်သည့် ICT ဥပဒေအား ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းသင့်ပါသည်။ ဥပဒေ၏ အခွင့်အာဏာအား အသုံးပြု၍ ကောင်စီသည် Digital Signature နှင့် Public-Key Encryption, Certification Authorities, e-Government Integration Standard အစရှိသည့် မူဝါဒများအား ချမှတ်ပေး

ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ e-Government လုပ်ဆောင်ချက်များအားလုံးကို နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှ ကနဦးပိုင်းတွင် တိုက်ရိုက်ကြီးကြပ်၍ အချိန်ကာလတစ်ခုတွင် ကောင်စီအား သင့်လျော်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ ကြီးကြပ်မှုအောက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပြု ကော်မရှင်/ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းပုံ

Chief Information Officers (CIOs) / Chief Security Officers (CSOs) in each ICT Department.

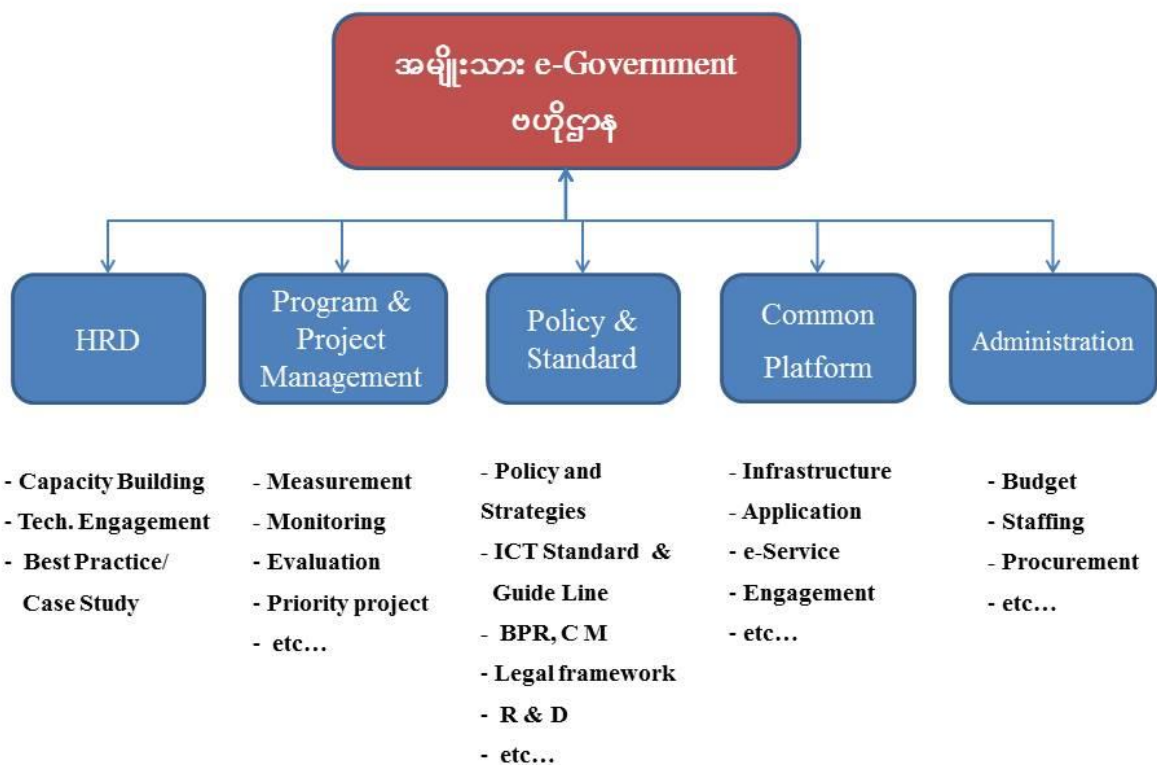
ပုံ (၄) ။ အဆိုပြု ICT ကောင်စီ ဖွဲ့စည်းပုံ

၁၃၁။ အထက်ဖော်ပြပါဖွဲ့စည်းပုံဖြင့် ICT ကောင်စီအားဖွဲ့စည်း၍ e-Government လမ်းပြမြေပုံအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ICT ကောင်စီဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သည့် လမ်းပြမြေပုံပါ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အောင်မြင်မှုအခြေအနေအားသုံးသပ်၍ ကောင်စီ၏ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံအား ပြန်လည်ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။ ကောင်စီတွင် ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ICT နည်းပညာကျွမ်းကျင်သည့် တာဝန်ရှိသူများ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းသင့်ပြီး၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးထက် မနိမ့်သော နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တိုက်ရိုက်တာဝန်ခံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ICT ကောင်စီ၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် လုပ်ငန်းများ အကောင်

အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်အတွက် ဗဟိုဌာနများအနေဖြင့် အမျိုးသား e-Government ဗဟိုဌာန၊ အမျိုးသားဆိုင်ရာလုံခြုံရေးဗဟိုဌာန၊ အမျိုးသား ICT သုတေသနနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗဟိုဌာနတို့ကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။ ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာမှ အရာရှိကြီးများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာအသင်းချုပ်မှ နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပညာရေးကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်ပေးနိုင်မည့် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ်များစသည်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။

၁၃၂။ ကောင်စီနှင့် သက်ဆိုင်ရာဗဟိုဌာနများအလိုက် လိုအပ်ပါက တာဝန်ခံဝန်ကြီးဌာန ၏ တာဝန်ခံမှုဖြင့် အသုံးစရိတ်များကို နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေမှ အဆိုပြုတင်ပြရယူ ဆောင်ရွက်သင့် ပါသည်။ တာဝန်ခံဝန်ကြီးဌာနသည် ICT ကောင်စီနှင့် ကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထိရောက် စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ရုံးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရန် သင့်လျော်သည့် ဦးစီးဌာနများအား တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ပါသည်။

အဆိုပြု အမျိုးသား e-Government ဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ပုံ (၅) ။ အဆိုပြု အမျိုးသား e-Government ဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံ

၁၃၃။ အမျိုးသား e-Government ဗဟိုဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အစိုးရဌာနများရှိ ဝန်ထမ်းများ၏ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နည်းပညာ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မူဝါဒနှင့် မဟာဗျူဟာချမှတ် ခြင်း၊ မျှဝေအသုံးပြုရမည့် အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဘုံ အချက်အလက်များအားဆောင်ရွက်ပေး ခြင်း၊ မျှဝေသော အွန်လိုင်း ဝန်ဆောင်မှုများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုကိစ္စများ ဆောင်ရွက် ခြင်းနှင့် ICT ကောင်စီမှ အခါအားလျော်စွာ ပေးအပ်သည့် တာဝန်များအား ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပြု အမျိုးသား ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး ဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

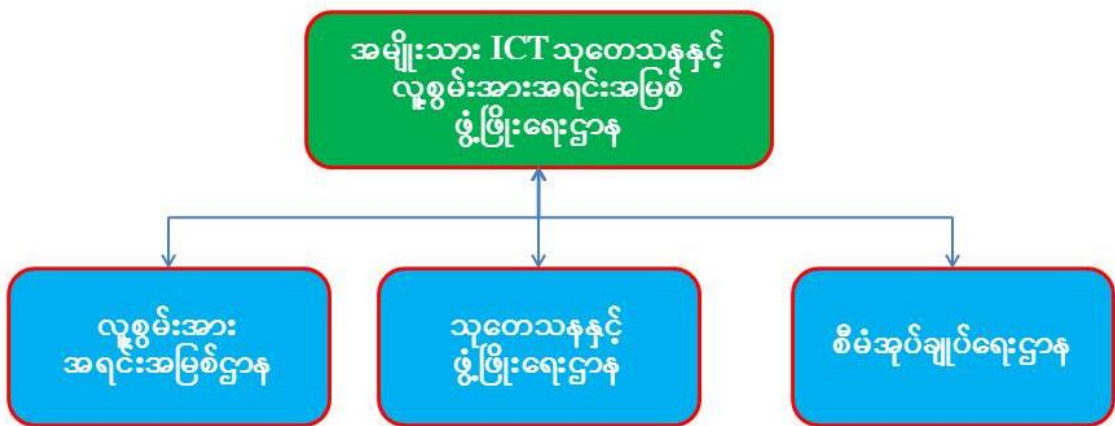

ပုံ (၆)။ အဆိုပြု အမျိုးသားဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးဗဟိုဌာန ဖွဲ့စည်းပုံ

၁၃၄။ အမျိုးသားဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးဗဟိုဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ သတင်းအချက် အလက်လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ၊ လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အစိုးရ သတင်းအချက်အလက်ကွန်ယက်အား စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း၊ အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များ အား တုံ့ပြန်ခြင်း၊ အသိပညာဖြန့်ဝေခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ လုံခြုံရေး စစ်ဆေး ပေးခြင်း၊ ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးကျိုးပေါက်မှုများအတွက် ပြည်တွင်း/ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အင်တာနက်နှင့် ကွန်ယက်ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများအား ကြီးကြပ်ခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေး အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခြင်း၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုကိစ္စများဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ICT ကောင်စီမှ အခါအားလျော်စွာ ပေးအပ်သည့် တာဝန်များအား ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပြု အမျိုးသား ICT သုတေသနနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ပုံ (၇) ။ အဆိုပြု အမျိုးသား ICT သုတေသနနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန ဖွဲ့စည်းပုံ

၁၃၅။ အမျိုးသား ICT သုတေသနနှင့် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာကို အသုံးပြု၍ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသည့်လုပ်ငန်းနယ်ပယ်များအားလုံးတွင် ခေတ်စနစ်နှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေစွာ အလွယ်တကူ အသုံးပြုဆောင်ရွက်လာနိုင်စေရန်၊ သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာရပ်များနှင့် သုတေသနဆောင်ရွက်ချက်များ ပိုမို အဆင့်မြင့်မားလာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များနှင့် လုပ်ငန်းများ တည်ထောင်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သုတေသနပြု တွန်းအားပေးကူညီရန်၊ နိုင်ငံတော်ရှိ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာ ပညာရေးနှင့်လေ့ကျင့်ရေးအဆင့်အတန်းများအား ထိန်းသိမ်း၊ သတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် အကြံဉာဏ်များပေးအပ်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာရပ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် အကြံ

ဉာဏ်များပေးအပ်ရန်၊ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာရပ်တို့အား လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်များနှင့် အညီ စဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာသင်ကြားခွင့်ရရှိစေရေး သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအား ပံ့ပိုးကူညီရန်၊ ခေတ်စနစ်လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး ပညာရပ်အထောက်အကူပြုသင်တန်းများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သုတေသန စာတမ်းဖတ်ပွဲများ၊ အစည်းအဝေးများ ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခြင်းများအား ပြည်တွင်း၊ ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် တို့ ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၅.၃) ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးတွင် ICT ဌာနများဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၃၆။ ဝန်ကြီးဌာန အသီးသီးတွင် e-Government လမ်းပြမြေပုံအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် Chief Information Officers (CIOs) နှင့် Chief Information Security Officers (CISOs) များ ခန့်အပ်တာဝန် ပေးအပ်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်ရှိ ဝန်ထမ်းဖြစ်သင့်ပြီး အခြားလုပ်ငန်းများနှင့် တွဲဘက်တာဝန် ပေးအပ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ သီးခြားတာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်စေရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ရာထူးသတ်မှတ်ချက်တွင် ဌာန၏ လုပ်ငန်းသဘောသဘာဝနှင့် လုပ်ငန်းပမာဏအရ လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

၁၃၇။ CIOs များသည် သက်ဆိုင်ရာဌာနများအလိုက် သီးခြား Application များ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို တာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့အား တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ CISOs များသည် သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ထားသည့် Application များ၊ စက်ပစ္စည်းများ၊ ကွန်ယက်နှင့်သုံးစွဲသူတစ်ဦးချင်း၏ ဆိုင်ဘာလုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များကို တာဝန်ယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆) ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် တိုးတက်မြင့်မားစေရေး စတင်ဆောင်ရွက်ရန် အချက်များ

၁၃၈။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် တိုးတက်မြင့်မားစေရေး အား အထူးအလေးထား၍ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၄.၆.၁) လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အဓိက ဆောင်ရွက်ရမည့် နယ်ပယ်များ

၁၃၉။ အောက်ဖော်ပြပါ နယ်ပယ်များတွင် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ သိသာစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

- (က) နည်းပညာဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အဦများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊
- (ခ) e-Government ဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊
- (ဂ) အသုံးပြုသူများ၏ သိရှိနားလည်မှု၊
- (ဃ) ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော လုပ်ငန်းစဉ်များအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊
- (င) စီးပွားရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာများ ပုံစံချ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊

(၄.၆.၁.၁) နည်းပညာဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အဦများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်း

၁၄၀။ နည်းပညာဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အဦများ တည်ဆောက်ရန် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ချဲ့ထွင်ခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရန် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများအား ကျွမ်းကျင်စွာ ကိုင်တွယ်လည်ပတ် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်သွားရန် အတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်များ တိုးတက်မြင့်မားစေရေး ဆောင်ရွက် သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆.၁.၂) e-Government ဝန်ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

၁၄၁။ အသုံးပြုသူများ၏ ကြိုက်နှစ်သက်မှု၊ လိုလားချက်များအပေါ် ဦးစားပေး အခြေခံ ၍ e-Government အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များ ရေးသားခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား အီလက်ထရွန်းနစ် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများမှ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ စီမံကိန်းများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းရပ်များအား ကျွမ်းကျင်စွာ ကိုင်တွယ် လည်ပတ်

ထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်သွားရန်အတွက် လိုအပ်သော အရည်အသွေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်များ တိုးတက်မြင့်မားစေရေး ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆.၁.၃) အသုံးပြုသူများ၏ သိရှိနားလည်မှု

၁၄၂။ e-Government ဝန်ဆောင်မှုများအား ပြည်သူလူထုအတွင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလာစေနိုင်ရေးအတွက် အသုံးပြုသူများ၏ ဗဟုသုတနှင့် e-Government ၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား သိရှိနားလည်မှုသည် အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်ပါသဖြင့် အသုံးပြုသူများ၏ ထိုးတွင်းသိမြင် သိရှိနားလည်မှု တိုးတက်မြင့်မားလာစေရေး ပညာပေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆.၁.၄) ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော လုပ်ငန်းစဉ်များအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၁၄၃။ ပမာဏကြီးမားစွာ ရင်းနှီးမြုပ်နှံ၍ အချိန်ကာလ ကြာရှည်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရသည့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော စီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များအား ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိစေရေးနှင့်မျှော်မှန်းထားသည့် ရလဒ်များ ရရှိစေရေး ကျွမ်းကျင်စွာ စီမံခန့်ခွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများတွင် ဝန်ထမ်းများအား အရည်အသွေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်များ တိုးတက်မြင့်မားစေရေးလုပ်ငန်းများအား သေချာစွာ အလေးထား ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆.၁.၅) စီးပွားရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာများ စနစ်တကျ ပုံစံချ စီမံခန့်ခွဲခြင်း

၁၄၄။ e-Government လုပ်ငန်းရပ်များအား ကုန်ကျစရိတ် လျော့ချနိုင်ပြီး အကျိုးသက်ရောက်မှုလည်း မြင့်မားစေမည့် ရှုဒေါင့်မှ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများတွင် အောက်ဖော်ပြပါ နယ်ပယ်များ၌ ဝန်ထမ်းများအား အရည်အသွေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်များ တိုးတက်မြင့်မားစေရေး အလေးထား၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားသွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ—

- (က) ရန်ပုံငွေ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စာရင်းအင်းများ၊
- (ခ) ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်များစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ဝင်ငွေရရှိနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ၊

- (ဂ) ဝင်ငွေတိုး၍ အသုံးစရိတ်လျော့ချနိုင်ရေးနည်းလမ်းများ၊
- (ဃ) ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်များ၊
- (င) အစီရင်ခံတင်ပြမှုနှင့် စောင့်ကြည့်အကဲဖြတ်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆.၂) လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အဓိက ဆောင်ရွက်ရမည့် မဟာဗျူဟာများ

၁၄၅။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် တိုးတက်မြင့်မားစေရေးအား အထူးအလေးထား၍ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် အဓိက ချမှတ်ကျင့်သုံးရမည့် မဟာဗျူဟာများမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အား အဓိကပြု သင်ကြားပေးမည့် အဖွဲ့ အစည်းများ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊
- (ခ) ICT နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သည့် ပညာရှင်များအား တိုးမြှင့် လေ့ကျင့် မွေးထုတ်ပေးခြင်း၊
- (ဂ) နိုင်ငံတကာမှ ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) ICT နည်းပညာဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များအား အခြေခံပညာကျောင်းများမှ စတင်၍ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း၊
- (င) e-Government ဝန်ဆောင်မှုများအား ဖြန့်ဖြူးပေးရာတွင် သမားရိုးကျ နည်းလမ်းများအတိုင်း မဆောင်ရွက်ပဲ ခေတ်မီနည်းစနစ်များ အသုံးပြုသွား နိုင်ရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း၊

(၄.၆.၃) လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များမှ ပံ့ပိုးကူညီ ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် အချက်များ။

၁၄၆။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ICT လုပ်ငန်းစု (ICT Industry) တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် e-Government တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ယှဉ်တွဲနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာနှင့် ပတ်သက်သည့်လုပ်ငန်းများ၊ ကွန်ပျူတာလုပ်ငန်းများကို အစိုးရဌာနများ အတွင်းနှင့် ပြည်သူလူထုအတွင်း တိုးတက်လာစေရန် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီအား ဖွဲ့စည်းပေးထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ e-Government အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် အထက် ဖော်ပြပါ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် Private အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ- မြန်မာနိုင်ငံ ကွန်ပျူတာ အသင်းချုပ်နှင့် လက်အောက်ခံအသင်းများ)၊ IT ကုမ္ပဏီများနှင့် အမြဲထိတွေ့၍ လုပ်ငန်းများပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြည်သူလူထုများအား Awareness များ ရရှိရေးဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို တစိုက်မတ်မတ် ပူးပေါင်းကြိုးစား ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ IT ဆိုင်ရာ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် IT ဆိုင်ရာ စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပညာရှင်များ၊ ဝါသနာရှင် များ အစရှိသည့် အသင်းအဖွဲ့များ၏ တက်ကြွစွာ ပံ့ပိုးကူညီမှုသည် အထောက်အပံ့များစွာ ရရှိစေ မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ။ မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာအသင်းချုပ်အောက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာ လုပ်ငန်းရှင်အသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကွန်ပျူတာ ပညာရှင်အသင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကွန်ပျူတာဝါသနာရှင်အသင်းများမှ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ပူးပေါင်း၍ IT ဆိုင်ရာ သင်တန်းများအား ဖွင့်လှစ် သင်ကြား ပေးခြင်းသည် နိုင်ငံတော်အတွက်လိုအပ်သော IT ဆိုင်ရာ လူ့စွမ်း အားအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေးအတွက် များစွာ အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံမှ သတ်မှတ် ထားသော IT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအလိုက် သတ်မှတ်ထားရှိသော ကျွမ်းကျင်မှု တိုင်းတာချက် စံ များမှာ (Information Technology Skill Standard – ITSS) အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ITSS Career Framework

Job categories	Marketing	Sales	Consultant	IT Architect	Project Management	IT Specialist	Application Specialist	Software Development	Customer Service	IT Service Management	Education
Specialty Fields	Marketing management Sales channel strategy Market communication	Product sales by visiting customers Sales via media	Industry Business function	Application architecture Integration architecture Infrastructure architecture	Systems development IT outsourcing Network service Software product development	Platform Network Database Common application infrastructure Systems management Security	Business application system Business application package Basic software	Middleware Application software	Hardware Software	Facility management Operations management System operation Operation	Service desk Planning training programs Instructions
Level 7											
Level 6											
Level 5											
Level 4											
Level 3											
Level 2											
Level 1											

ပုံ (၈) ။ IT ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအလိုက် သတ်မှတ်ထားရှိသော ကျွမ်းကျင်မှု တိုင်းတာချက် စံ များ (Information Technology Skill Standard – ITSS)

(၄.၆.၄) အစိုးရဌာနများအတွင်း လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် အချက်များ။

၁၄၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government အား လမ်းပြမြေပုံ အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ကြရာတွင် စီမံကိန်းများနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များအား တာဝန်ယူ စီမံခန့်ခွဲ၍ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သွားနိုင်ရန် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးပါသည့်နေရာတွင် ပဝင်လျက်ရှိပါသည်။ e-Government စီမံကိန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် အဓိကနေရာမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့် အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ဝန်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှု စွမ်းရည် မြင့်မားစေရန်အတွက် IT ဆိုင်ရာ လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများအား ယခုထက် ပိုမို ကောင်းမွန်၊ ခိုင်မာ၊ ပြည့်စုံအောင် တည်ဆောက်သွားရေးအား Focal Ministry မှ တာဝန်ယူ၍ ပြည်တွင်း/ပြည်ပမှ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၄.၆.၅) နိုင်ငံသားများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များ၏ သိရှိနားလည်မှု မြင့်မားစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၄၈။ e-Government ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များအား နိုင်ငံသားများ နှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအတွင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလာစေနိုင်ရေးနှင့် e-Government ၏ အကျိုးကျေးဇူးများအား သိရှိနားလည်မှုမြင့်မားလာစေရေးသည် e-Government အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် အရေးကြီးသော အချက် တစ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားများနှင့်လုပ်ငန်းရှင်များမှ လိုလားသော သတင်းအချက်အလက်များအား Information Infrastructure မှ ရယူအသုံးပြုနိုင်ခြင်းအားဖြင့် နည်းပညာ ဗဟုသုတများ ပြည့်စုံကြွယ်ဝလာပြီး Digital ကွာဟမှုအား ကျဉ်းမြောင်းလာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံသားများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအတွင်း ထိုးထွင်းသိမြင် သိရှိနားလည်မှု ဗဟုသုတများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရရှိစေရေး ဦးတည်၍ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများ(Media)အား အသုံးပြု၍ ပညာပေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာဘာသာနှင့် တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများအား အသုံးပြုသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပညာပေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်သွားသင့်သော ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ သတင်းစာ၊ စာစောင်၊ ပို့စတာ၊ လက်ကမ်းစာစောင်များနှင့် Social media များ
- (ခ) ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု အစီအစဉ်များ
- (ဂ) အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ
- (ဃ) စာသင်ကျောင်းများ
- (င) နိုင်ငံသားများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရသော အစိုးရဌာနများ
- (စ) ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ
- (ဆ) Citizen Service Centre, Call Center, e-Government Portal, နှင့် စာတိုက် အစရှိသည်များ

အခန်း (၅)

ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ အကြံပြုချက်

၁၄၉။ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လမ်းပြမြေပုံ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ လမ်းညွှန်များ၊ လက်စွဲများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံကိုလည်း အကြံပြု ဖော်ပြထားပါသည်။ Myanmar e-Governance Master Plan တွင် လက်ရှိဆောင်ရွက်ပြီး မျှဝေထားသော အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် Application များအား ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဆိုပါက အချိန်ကုန် သိသိသာသာ သက်သာမည် ဖြစ်ကြောင်း အကြံပြုထားပါသည်။

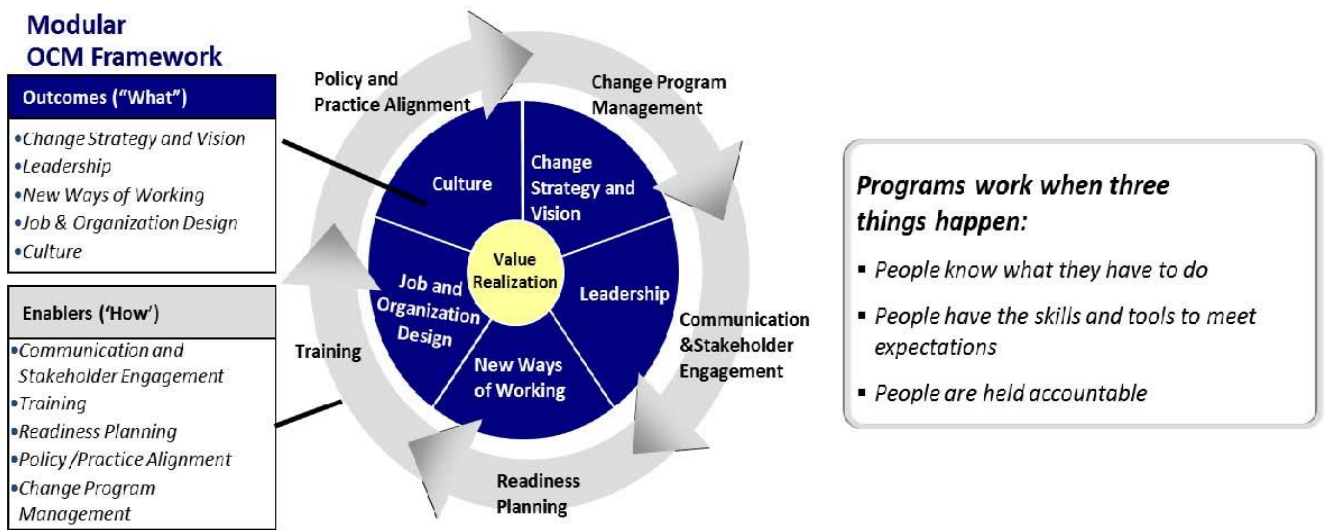
၁၅၀။ လမ်းပြမြေပုံတွင် မျှဝေထားသော အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် မျှဝေထားသော Application များအား အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ မူဝါဒ၊ ဥပဒေ၊ လမ်းညွှန်ချက်၊ အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲ တည်ဆောက်ခြင်းတို့အတွက် နည်းပညာစံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် ချက်ချင်းအကောင်အထည်ဖော်၍ အကျိုးရရှိစေမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ရေတိုစီမံကိန်း၊ ရေရှည်စီမံကိန်း တို့ကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့မှသာ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး လုပ်ငန်းများကိုလည်း အကျိုးရှိရှိ ဆက်လက် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၅.၁) Change Management Approach

၁၅၁။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ထင်ဟပ်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မအောင်မြင်ခဲ့ကြသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ မအောင်မြင်ရခြင်း အကြောင်းအရာများကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် ရေရှည်သံသရာလည်နေခြင်း၊ ဦးဆောင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်း တိတိကျကျ မရှိခြင်း၊ ရည်မှန်းချက်အား ရှင်းလင်းစွာမသိခြင်း၊ ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်ပိုင်းထောက်ခံမှုမရှိခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်မူဝါဒ အပြောင်းအလဲများ၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ၊ နက်ရှိုင်းစွာအမြစ်တွယ်နေသည့် ခံယူချက်များ၊ အလုပ်ဆုံးရှုံးမှု (သို့မဟုတ်) တိုးမြှင့်လာမည့် အလုပ်တာဝန်များကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် လျော့နည်းမည်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ သမားရိုးကျလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်သာ ပိုနေမြဲ ကျားနေမြဲ ဆောင်ရွက်လိုခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများအကြား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကွာဟခြင်းတို့ကြောင့် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းမှပေးသော အကြံပြုချက်များအား လက်ခံရန်အတွက် ခက်ခဲခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၅၂။ ပြောင်းလဲမှုစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်အောင်မြင်ရခြင်း အကြောင်းရင်းကို စဉ်းစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် ဘက်စုံပြောင်းလဲမှုစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ကို မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။

၁၅၃။ စနစ်/လုပ်ငန်းတစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်မည်ဆိုပါက လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲ သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပြောင်းလဲခြင်းစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်အား ရေးဆွဲရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလို သည်မှာ အမျိုးမျိုးသောလုပ်ငန်းများ၊ နည်းပညာလိုအပ်ချက်များကို ဖော်ပြခြင်းအားဖြင့် အကောင် အထည်ဖော်ရန် တင်ပြလာမည့် အဆိုပြုလွှာများတွင် ဘတ်ဂျက်တွက်ချက်မှုအား ထည့်သွင်း နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ (၉) ။ The Change Wheel - Enablers and Outcomes

အခန်း (၆)

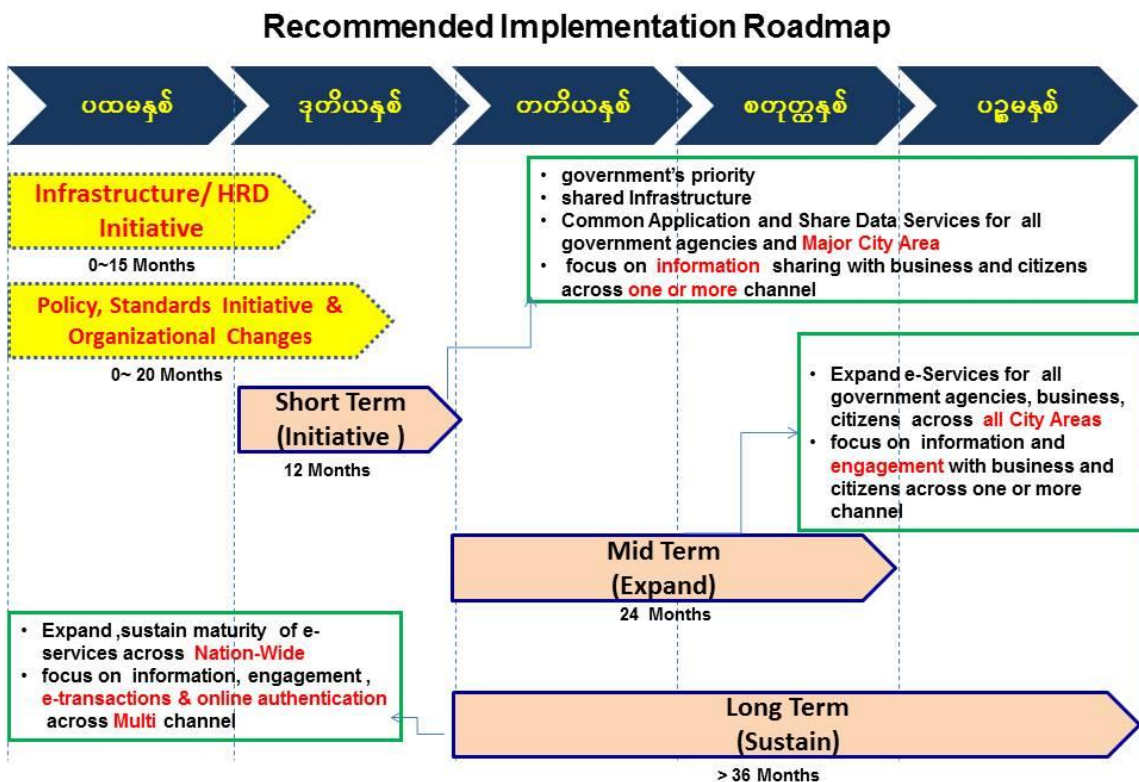
လမ်းပြမြေပုံအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

၁၅၄။ ဖော်ပြပါ လမ်းပြမြေပုံအား နိုင်ငံကကာမှ အတွေ့အကြုံကောင်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်းတာဝန်များအားအခြေခံ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစီးပွားရေးမူဝါဒနှင့်အညီ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး ဦးတည်၍ ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လမ်းပြမြေပုံတွင် အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားသင့်သော လုပ်ငန်းများ/စီမံကိန်းများအား ရေးဆွဲဖော်ပြ ထားရှိပါ သည်။

(၆.၁) လမ်းပြမြေပုံ အဆင့်ဆင့်

၁၅၅။ လမ်းပြမြေပုံ အဆင့်ဆင့်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ကနဦးအဆင့် စတင်ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းများ၊ နှစ်တိုကာလ စီမံကိန်းများ၊ အလယ်အလတ်အဆင့် ကာလစီမံကိန်းများနှင့် နှစ်ရှည် ကာလစီမံကိန်းများ ဟူ၍ အပိုင်းများခွဲခြား၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

e-Government အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ။

ပုံ (၁၀) ။ လမ်းပြမြေပုံ အဆင့်ဆင့်

Terms	Major Task	Focus	Area	Channel
Initiative	Infrastructure, HRD, Organizational Changes, Strategies, Policy, Standard	Government		
Short Term (Initiative)	Government’s Priority – Shared Infrastructure (e.g. Cloud, Data Center, etc...) – Common Applications and Share Data Services for all government agencies (e.g-National Portal,National DB, Citizen ID, Payment Gateway, Land Registration, Mobile Gateway, Maps/GIS etc ...)	information sharing with business and citizens	Major Cities	one or more channel (e.g. mobile, web, etc.)
Mid Term (Expansion)	Expand e-Services for all government agencies, business, citizens based on Common Application and Shared Data Services already developed	information and engagement with business and citizens	All Cities	one or more channel (e.g. mobile, web, smart phone, etc...)
Long Term (Sustain)	– Expand e-services for all government agencies, business, citizens. – Sustain maturity of e-services	information, engagement , e-transactions & online authentication with business and citizens	Nation-Wide	multi-channel (e.g. portal, PAP, mobile, web, smart phone, etc...)

ဇယား (၂)။ e-Government စနစ်အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် လမ်းပြမြေပုံရှင်းလင်းချက်ဇယား

(၆.၁.၁) ကနဦးအဆင့် စတင်ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းများ၊

၁၅၆။ တစ်နှစ်အတွင်း အလျင်အမြန် စတင်ဆောင်ရွက်သွားသင့်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ICT ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း

စဉ်များအား ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အခြေခံ အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက် နေသည့် အချိန်နှင့်အပြိုင် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိပြီး အင်အားတောင့်တင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့် အာဏာအပ်နှင်းထားသော အမျိုးသားအဆင့်အဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြားလိုအပ်မည့် အဖွဲ့အစည်းများ အား အမြန်ဆုံးဖွဲ့စည်း၍ e-Government လုပ်ငန်းများအား စတင်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ဖြစ်ပါ သည်။

၁၅၇။ အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ သင့်လျော်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိစေရေး၊ ပြည်သူလူထုနှင့်ထိတွေ့မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရပ်များတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိစေရေးနှင့် ပိုမို၍ ရင်းနှီးမြုပ်နှံလာစေနိုင်ရေးတို့အား ဦးတည်၍ လိုအပ်သော မဟာ ဗျူဟာ၊ ဥပဒေ၊ မူဝါဒများနှင့် စံ သတ်မှတ် ပြဌာန်းချက်များအား ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် လေ့ကျင့်ပျိုးထောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများအား ထိုအဖွဲ့ အစည်းမှ စတင်ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

(၆.၁.၂) နှစ်တိုကာလစီမံကိန်းများ

၁၅၈။ နှစ်တိုကာလအား (၁)နှစ် သတ်မှတ်ထားပြီး ထိုကာလအတွင်း အစိုးရ၏ ပထမ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိ တည်ဆောက် ထားရှိပြီး ICT ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များအား မျှဝေအသုံးပြုခြင်း၊ ရေရည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် လိုအပ်သလိုချဲ့ထွင်ခြင်းတို့အား ဆောင်ရွက် သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- Cloud, Data Center, Government Service Network.

၁၅၉။ အစိုးရဌာနများအသီးသီးမှ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ပြီး၊ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသော အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ် များအား ပြန်လည် ဆန်းစစ်လေ့လာ၍ လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်စုစည်း၍ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများအတွင်း ဘုံအဖြစ်အသုံးပြုခြင်း၊ မျှဝေအသုံးပြုခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား အခန်း(၄) တွင် ဖော်ပြခဲ့ သော လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ- National Portal, National DB, Citizen Identity, Payment Gateway, Land Registration, Mobile Gateway, Maps/Global Information System (GIS), Single login government identity across all systems government , Video conferencing services, email, Document Management Systems, etc..

၁၆၀။ ပြည်သူ့ Online ဝန်ဆောင်မှုများအား မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး မြို့ကြီးဒေသများတွင် စတင်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဦးစားပေးအဆင့်အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုအား မိုဘိုင်း Application များ၊ အင်တာနက် စာမျက်နှာများမှ တဆင့် ဖြန့်ဖြူးပေးသွားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၆.၁.၃) အလယ်အလတ်အဆင့် ကာလစီမံကိန်းများ

၁၆၁။ အလယ်အလတ်အဆင့် ကာလစီမံကိန်းတွင် အစိုးရ၊ ပြည်သူနှင့် လုပ်ငန်းရှင်အများ အကြား Online ဖြင့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အစိုးရ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း လက်ရှိတည်ဆောက်ထားရှိပြီးသော ICT ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများအား လိုအပ်သလို တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင် ခြင်းတို့အား ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအဆင့်တွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ခဲ့သော ဘုံအဖြစ်အသုံးပြုသည့် အချက်အလက်များ၊ မျှဝေအသုံးပြုသည့် အသုံးချ ဆော့ဖ်ဝဲလ်များ၊ သီးခြားဆောင်ရွက်သည့် အသုံးချဆော့ဖ်ဝဲလ်များနှင့် ပေါင်းစပ်ဝန်ဆောင်မှုများ အပေါ်အခြေခံ၍ အစိုးရဌာနများတွင်သာမက နိုင်ငံသားများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအကြား ကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် တိုးချဲ့အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက် သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁၆၂။ ပြည်သူ့ Online ဝန်ဆောင်မှုများအား မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်း မြို့ပြဒေသများ အားလုံးတွင် အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ဝန်ဆောင်မှုအား မိုဘိုင်း Application များ၊ Smart ဖုန်းများ၊ အင်တာနက် စာမျက်နှာများမှတဆင့် ဖြန့်ဖြူးပေး သွားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၆.၁.၄) နှစ်ရှည် ကာလစီမံကိန်းများ

၁၆၃။ နှစ်ရှည် ကာလစီမံကိန်းတွင် အသုံးပြုသူနိုင်ငံသားများ အချင်းချင်း Online မှ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုကာလအတွင်း လက်ရှိတည်ဆောက်ထားရှိပြီးသော ICT ဆိုင်ရာ အခြေခံ အဆောက်အအုံများအား လိုအပ်သလို တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းတို့အား ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ

၏ အီလက်ထရွန်းနစ် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများအား အစိုးရဌာနများနှင့် နိုင်ငံသားများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအကြား ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာနှင့် ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် တိုးချဲ့ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဝန်ဆောင်မှုများအား ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစွာ ဆက်လက်အသုံးပြုနိုင်ရေးအား ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို ဝန်ဆောင်မှုများအား နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းတွင် နေရာမရွေး ဒေသမရွေး အသုံးပြုသွားနိုင်ရန် Portal များ၊ Public Access Point များ၊ မိုဘိုင်း Application များ၊ Smart ဖုန်းများ၊ အင်တာနက် စာမျက်နှာများမှ တဆင့် ဖြန့်ဖြူးပေးသွားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

၁၆၄။ လုံခြုံစိတ်ချရသော IT အခြေခံအဆောက်အအုံအား အသုံးပြု၍ အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ Open Standard အား လိုက်နာရန်၊ ဌာနအချင်းချင်း ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒချမှတ် သတ်မှတ်ပေးရမည်။ ထို မူဝါဒအား လိုက်နာ ဆောင်ရွက် စေရန် ကြီးကြပ်ရမည်။ မတူညီသည့် Web, Mobile, Citizens Service Center, Self-Help Kiosks စသည်တို့ဖြင့် အီလက်ထရွန်းနစ်နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်း သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ တတ်မြောက် မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ပညာရေးနယ်ပယ်နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည့် မူဘောင် အစီ အစဉ်ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၇)

Myanmar e-Governance Master Plan ရေးဆွဲခြင်း

၁၆၅။ ဤ Myanmar e-Governance Master Plan အား အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထို စီမံကိန်းကာလအတွင်း အစိုးရဗဟိုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် CIO များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကွန်ပျူတာအသင်းချုပ်နှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပညာရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း တို့အား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မူကြမ်းအားရေးဆွဲပြီးစီး၍ အဆိုပါ Master Plan မူကြမ်းအား အစိုးရဗဟိုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာအသင်းချုပ် တို့မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖိတ်ကြား၍ ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် သဘောထား မှတ်ချက်ရယူခြင်း တို့ အား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် အစည်းအဝေးနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ စာရင်းနှင့် အဓိကပါဝင်စတင်ရေးဆွဲသူများစာရင်းများအား အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားများဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

စဉ်	ရက်စွဲ	အကြောင်းအရာ/ရှင်းလင်းချက်	တက်ရောက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ
၁။	၅-၃-၂၀၁၄	အကြိုလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်း	ဦးသောင်းတင်၊ ဦးသန်းထွန်းအောင်၊ ဦးရဲနိုင်မိုး၊ ဒေါ်နွယ်နီစိုးရင်၊ ဒေါ်စိမ့်စိမ့်အေး၊
၂။	၅-၃-၂၀၁၄	လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်း	MDRI
၃။	၆-၃-၂၀၁၄	ကနဦးအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပခြင်း	ဘဏ္ဍာရေး၊ စီးပွား/ ကူးသန်း၊ လျှပ်စစ်၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ စီမံ/စီးပွားနှင့် သတင်း/ ဆက်သွယ် ရေးဝန်ကြီးဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊

၄။	၇-၃-၂၀၁၄ ၁၈-၃-၂၀၁၄	အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ e-Governance လက်ရှိအခြေအနေ၊အနာဂတ်ရည်မှန်းချက်နှင့် နည်းလမ်းများ	အစိုးရဝန်ကြီးဌာန များ၊ ICT Industry မှ အသင်းအဖွဲ့များ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ။
၅။	၁၀-၆-၂၀၁၄ ၂၀-၆-၂၀၁၄	ဝန်ကြီးဌာနများ၏ Website များ အခြေ အနေ လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	အစိုးရဌာနများ၊ ICT အသင်းအဖွဲ့များ။
၆။	၁၂-၈-၂၀၁၄	Application, Data Center နှင့် ကွန်ယက် ချိတ်ဆက်နိုင်မှု အခြေအနေအား လေ့လာခြင်း။	ဦးရဲနိုင်မိုး၊ ဒေါ်နွယ်နီစိုးရင်၊
၇။	၁၃-၆-၂၀၁၄	Adopted IT data policies, Defined IT regulation	ဒေါ်စိမ့်စိမ့်အေး
၈။	၁၅-၆-၂၀၁၄	Data Center သို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးလျက်ရှိသည့် e-Government Application များအား လေ့လာခြင်း	ဦးရဲနိုင်မိုး
၉။	၃၀-၉-၂၀၁၄	လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်း	ဦးသောင်းတင်၊ ဦးရဲနိုင်မိုး၊ ဒေါ်နွယ်နီစိုးရင်၊ ဒေါ်စိမ့်စိမ့်အေး၊ ADB
၁၀။	၁-၁၀-၂၀၁၄ ၇-၁၀-၂၀၁၄	ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် ကနဦးစတင် အကောင်အထည် ဖော်သင့်သည့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးများ ကျင်းပခြင်း	သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ
၁၁။	၈-၁၀-၂၀၁၄	အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်ခြင်း	ADB ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကွန်ပျူတာ အသင်းချုပ်
၁၂။	၉-၁၀-၂၀၁၄	နိုင်ငံတကာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း	World Bank, DFID, JICA, KoICA, ADB
၁၃။	၁၀-၁၀-၂၀၁၄	ဆက်သွယ်ရေးအော်ပရေတာများနှင့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း	ရတနာပုံတယ်လီပို့၊ အော်ရီဒူး၊ တယ်လီနော
၁၄။	၃-၁၂-၂၀၁၄ ၄-၁၂-၂၀၁၄	နိုင်ငံတကာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း	World Bank, DFID, JICA, KoICA, ADB
၁၅။	၅-၁၂-၂၀၁၄	ဆက်သွယ်ရေးအော်ပရေတာများနှင့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း	MPT, ရတနာပုံ တယ်လီပို့၊ အော်ရီဒူး၊ တယ်လီနော
၁၆။	၂၇-၁၂-၂၀၁၄	ဝန်ကြီးဌာနများအား မူကြမ်းရှင်းလင်းခြင်းနှင့် သဘောထားမှတ်ချက်များ ရယူခြင်း	အစိုးရဗဟိုအဖွဲ့အစည်း များနှင့်ဝန်ကြီးဌာနများ အားလုံး

ဇယား(၃)။ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည့် အစည်းအဝေးနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ (၂၀၀၄ ခုနှစ်)

စဉ်	အမည်	ရာထူး/ဌာန	မှတ်ချက်
၁။	ဦးသောင်းတင်	ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဝန်ကြီးဌာန	ကြီးကြပ် လမ်းညွှန်မှု ပေးပါသည်။
၂။	ဦးသန်းထွန်းအောင်	ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန	ပြည်တွင်းပညာရှင်
၃။	ဦးရဲနိုင်မိုး	ဒုတိယအင်ဂျင်နီယာချုပ်၊ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း	
၄။	ဒေါ်နွယ်နီစိုးရင်	ဒုတိယအင်ဂျင်နီယာချုပ်၊ မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း	
၅။	ဒေါ်စိမ့်စိမ့်အေး	လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန	
၆။	Mr. Arun Ramamurthy	Asia Development Bank	ပြည်ပ ပညာရှင်
၇။	Mr. C.N. Raghupathi	Infosys Limited, India	
၈။	Mr. Prakash Jayaram	Infosys Limited, India	
၉။	Mr. Srinivasan Subramanian	Infosys Limited, India	
၁၀။	Mr. Dipankar Khasnabish	Infosys Limited, India	
၁၁။	Mr. Monisha Borthakur	Infosys Limited, India	
၁၂။	Mr. Pallavi Pradhan	Infosys Limited, India	
၁၃။	MCF, MCPA, MCIA	မြန်မာနိုင်ငံကွန်ပျူတာ အသင်းချုပ်	ပြည်တွင်းပညာရှင် များ

ဇယား(၄)။ Myanmar e-Governance Master Plan အား အဓိကပါဝင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့သူများစာရင်း။ (၂၀၀၄ ခုနှစ် မှ ၂၀၁၅ခုနှစ်)

၁၆၆။ နိုင်ငံတော်၏ အုပ်ချုပ်ရေး အခြေအနေများ ပြောင်းလဲတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ၏ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲတိုးတက်နေမှုများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိစေရန် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အဆိုပါ Master Plan အား မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ အဓိကပါဝင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့သူများစာရင်းအား အောက်ဖော်ပြပါ ဇယား(၅)ဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

စဉ်	အမည်	ရာထူး/ဌာန	မှတ်ချက်
၁။	ဦးကျော်မျိုး	ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	ကြီးကြပ် လမ်းညွှန်မှု ပေးပါသည်။
၂။	ဦးခင်မောင်သက်	အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲသူ
၃။	ဦးရဲနိုင်မိုး	ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ အမျိုးသားဆိုင်ရာလုံခြုံရေးဗဟိုဌာန	ပြည်တွင်းပညာရှင်
၄။	ဒေါ်နွယ်နီစိုးရင်	ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ e-Government ဌာန	
၅။	Mr. Manish Chadha	Consultant for e-Government Service Delivery Unit of Myanmar, KPMG Co. Ltd., (India)	ပြည်ပ ပညာရှင်
၆။	Mr. Ivan WEE	Senior Consultant, IDA International Pte Ltd, Singapore	
၇။	Ms. Natalie Theng	Senior Consultant, IDA International Pte Ltd, Singapore	

ဇယား(၅)။ Myanmar e-Governance Master Plan အား အဓိကပါဝင် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခဲ့သူများစာရင်း။ (၂၀၁၆ ခုနှစ်)

အခန်း (၈)
နိဂုံး

၁၆၇။ e-Government လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် ပထမဦးဆုံး လိုအပ်ချက်မှာ မဟာဗျူဟာမြောက် ရေရှည်အမြင် (Strategic Vision) ချမှတ် ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ e-Government လုပ်ငန်း အောင်မြင်သော နိုင်ငံတိုင်း၌ ပီပြင် ပြတ်သားသော Strategic Vision ရှိခဲ့ကြပါသည်။ ဤ e-Government သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ e-Government လုပ်ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် အဓိကရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဖြစ်သော နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ကဏ္ဍများအသီးသီး ဟန်ချက်ညီစွာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် လာစေနိုင်ရန် အထောက်အပံ့ကောင်းများနှင့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရရှိစေနိုင်ရေး ဦးတည်ချက် ထား၍ မဟာဗျူဟာကျကျ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် လမ်းညွှန်ချက်စည်းမျဉ်း များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်၊ လမ်းပြမြေပုံများနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။

၁၆၈။ ဤ Master Plan သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော အခြေအနေ များအား အခြေခံ၍ e-Government အား အမျိုးသားအဆင့် ရည်မှန်းချက်ထားပြီး ဆောင်ရွက် သွားရန် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံတော်၏ အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး အခြေအနေများ ပြောင်းလဲတိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ၏ လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲတိုးတက်နေမှုများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိစေရန် အချိန်ကာလအပိုင်းအခြား တစ်ခု တွင် ပြန်လည်ဆန်းစစ်လေ့လာ၍ ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ရေးဆွဲသွားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၆၉။ Myanmar e-Governance Master Plan တွင် ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံတွင် e-Government လုပ်ငန်းများ သိသာစွာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ ထုတ်ပြန်သည့် e-Government Development Index (EGDI) ညွှန်းကိန်းသည်လည်း မြင့်မားတိုးတက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ပြည်သူပိုင်နှင့်နိုင်ငံပိုင်ကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ICT လုပ်ငန်းစု၏ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရောင်းလိုအားကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အထောက်အပံ့ဖြင့် IT Industry လုပ်ငန်းစုကြီးနှင့် ICT ကဏ္ဍကြီး တစ်ခုလုံးအား နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတွင် အဓိကအရေးကြီးသောအခန်းသို့ ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။